T.C. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ni-Au ALAŞIMLARINA PALADYUM KATKISININ TERMODİNAMİK VE MEKANİK ÖZELLİKLERE ETKİSİNİN MOLEKÜLER DİNAMİK İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hasan KARAGÖZ

Enstitü Anabilim Dalı : FİZİK

Tez Danışmanı : Yrd. Doç. Dr. ALİ ÇORUH

T.C. SAKARYA ÜNİVERSİTESİ FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Ni-Au ALAŞIMLARINA PALADYUM KATKISININ TERMODİNAMİK VE MEKANİK ÖZELLİKLERE ETKİSİNİN MOLEKÜLER DİNAMİK İNCELENMESİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hasan KARAGÖZ

FİZİK Enstitü Anabilim Dalı :

Bu tez 21 / 01 /2010 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından Oybirliği ile kabul edilmiştir.

Yrd. Doc. Dr. Ali ÇORUH Jüri Başkanı

Fatih Uye

Doç. Dr. gan SENTÜRK

Üye

ÖNSÖZ

Geçiş metalleri yada soylu metaller, esas olarak sertlikleri, yüksek yoğunlukları, iyi ısı iletkenlikleri, yüksek erime-kaynama sıcaklıkları, asit ve bazlara karşı dayanıklılıkları gibi birçok özellikleri nedeniyle ileri teknoloji, uzay ve mikroçip teknolojilerinde yaygın olarak kullanılan önemli metallerdir. Ekonomik açıdan da önemli bir yere sahip olması bu metaller üzerinde geniş olarak birçok araştırma yapılmasının önemli sebeplerindendir. Moleküler Dinamik yöntemi de atomik yapılardaki fiziksel özelliklerin incelenmesinde yaygın olarak kullanılan yöntemlerden biridir. Bu nedenle hazırlanan bu çalışmada Moleküler Dinamik simülasyon yöntemi kullanılmıştır. Malzemelerin özelliklerinin ortaya çıkarılması için yapılan bu çalışma, bilim ve teknoloji uygulamaları için faydalı olacak niteliktedir.

Yüksek lisans tezimin her aşamasında bana yol gösteren ve hiçbir konuda yardımını esirgemeyen, saygıdeğer danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Ali ÇORUH'a teşekkürlerimi sunarım.

Bu çalışmam süresince her türlü sorumu cevaplayan ve karşılaştığım sorunlara çözümler bulan değerli arkadaşım Zeki Çıplak'a teşekkür ederim.

Ayrıca, tez çalışmalarım ve bütün hayatım boyunca her zaman maddi ve manevi anlamda destek ve ilgilerini üzerimde hissettiğim sevgili aileme sonsuz teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Bu çalışma Sakarya Üniversitesi Rektörlüğü'nün 2007-02-02-004 numaralı araştırma projesi "Paladyum, platin, altın, gümüş, bakır, nikel değerli metallerin teknolojik özelliklerinin araştırılması ve bu metallerden kritik teknolojik özelliklere sahip olabilecek yeni alaşımların türetilmesi" tarafından desteklenerek yapılmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	ii
İÇİNDEKİLER	iii
SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ	v
ŞEKİLLER LİSTESİ	vii
TABLOLAR LİSTESİ	xi
ÖZET	xiii
SUMMARY	xiv

BÖLÜM 1.

GİRİŞ	1

BÖLÜM 2.

MOLEKÜLER DİNAMİK SİMÜLASYON	6
2.1. Tanım	6
2.2. Yöntem	9
2.3. Algoritma	10
2.3.1. Gear üretici-düzenleyici algoritması	11
2.4. İstatiksel Çerçeveler	14
2.4.1. İzobarik ve İzoentalpik çerçevede moleküler dinamik	
(HPN çerçeve)	14
2.4.2. İzobarik ve İzotermal çerçevede moleküler dinamik	
(TPN çerçeve)	16
2.4.3. Mikrokanonik çerçeve (EVN çerçeve)	17
2.5. Periyodik Sınır Şartları, Kesme Yarıçapı ve Minimum Görüntü	
Yöntemi	18

BÖLÜM 3.

ETKİLEŞİM POTANSİYELLERİ	20
3.1. Sutton – Chen Potansiyeli	20
3.2. Quantum Sutton-Chen Parametizasyonu	24
3.3. Simülasyon Detayları	28

BÖLÜM 4.

SONUÇLAR VE DEĞERLENDİRMELER	29
4.1. Elastik Sabitler	29
4.1.1. Sıcaklığa göre elastik sabitlerin analizi	29
4.1.2. Konsantrasyona göre elastik sabitlerin analizi	40
4.2. Yoğunluk Analizi	42
4.2.1. Sıcaklığa göre yoğunluk analizi	42
4.2.2. Konsantrasyona göre yoğunluk analizi	44
4.3. Örgü Parametreleri	44
4.3.1. Sıcaklığa göre örgü parametreleri analizi ve bağlanma	
enerjisi	44
4.3.2. Konsantrasyona göre örgü parametreleri analizi	49
4.4. Termal Genleşme Katsayısı Hesabı	50
4.5. Entalpi Değerleri Analizi ve Isı Sığası Hesabı	51
4.5.1. Sıcaklığa göre entalpi değerleri analizi	51
4.5.2. Konsantrasyona göre entalpi analizi	54
4.5.3. Isı sığası hesabı	55
4.6. Erime Noktalarının Belirlenmesi	56
4.6.1. Konsantrasyona göre erime noktaları	62
4.7. Tartışma ve Değerlendirmeler	64
KAYNAKLAR	67
ÖZGEÇMİŞ	73

SİMGELER VE KISALTMALAR LİSTESİ

Pd	: Paladyum
Ni	: Nikel
Au	: Altın
C ₁₁ , C ₁₂	: Elastik sabitler
В	: Hacim modülü
3	: Enerji boyutunda bir parametre
Fi	: i atomu üzerine uygulanan kuvvet
Ω	: Hacim sabiti
G	:Metrik tensör
W	: Piston kütlesi
Н	: Hamiltoniel hareket sabiti
p_{ex}	: Dış basınç
p_{v}	: V'nin eşlenik momentumu
Ν	: Parçacık (atom) sayısı
a,b,c	: Fit parametreleri
R _c	: Kesme yarıçapı
$ar{ ho}_i$: i atom civarındaki yerel yük yoğunluğu
с	: Kristal özelliklerden elde edilen boyutsuz bir sabit
E _T	: Toplam enerji
a	: Örgü parametresi
n,m	: Elastik kararlılığı sağlayan tamsayı parametreleri
Φ	: Etkileşim potansiyeli
r _{ij}	: i ve j parçacıkları arası mesafe
k _B	: Boltzam sabiti
Т	: Sıcaklık
U(r _{ij})	: i ve j atomları arasındaki potansiyel enerji

$\mathbf{W}_{\mathbf{x}}^{\mathrm{T}}, \mathbf{W}_{\mathbf{x}}^{\mathrm{L}}$: x noktasındaki fonon frekansları
E^{A}, E^{B}	: Saf A ve B atomlarının bağlanma enerjileri
$\alpha(T)$: Termal genleşme katsayısı
C _p	: Isı sığası sabiti
MD	: Moleküler Dinamik
SC	: Sutton Chen
Q-SC	: Kuantum Sutton Chen
HPN	: Sabit; Entalpi, basınç ve parçacık sayısı
TPN	: Sabit; Sıcaklık, basınç ve parçacık sayısı
TVN	: Sabit; Sıcaklık, hacim ve parçacık sayısı
EVN	: Sabit; Enerji, hacim ve parçacık sayısı
EAM	: Embedded Atom Model-Gömülmüş Atom Modeli
FCC	: Yüzey merkezli kübik yapı
PEF	: Potansiyel enerji fonksiyonu
MC	: Monte Carlo
FS	: Finnis-Sinclair
VC	: Voter- Chen
PR	: Parninello-Rahman
RK	: Runge-Kutta
FF	: Sutton-Chen deneysel çok parçacık kuvvet alanları

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 4.1.	Pd, Ni, Au, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ ve $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ için bulunan	
	C ₁₁ değerleri ve fit parametreleri grafiği	29
Şekil 4.2.	Pd, Ni, Au, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ ve $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$	
	için bulunan C ₁₁ değerleri ve fit parametreleri grafiği	30
Şekil 4.3.	Pd, Ni, Au, $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ve $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ için bulunan C_{11} değerleri ve fit	
	parametreleri grafiği	31
Şekil 4.4.	$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, \qquad Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, \qquad Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4},$	
	$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ için bulunan C_{11} değerleri ve fit	
	parametreleri grafiği	31
Şekil 4.5.	Pd, Ni, Au, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ ve $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ için bulunan	
	<i>C</i> ₁₂ değerleri ve fit parametreleri grafiği	32
Şekil 4.6.	Pd, Ni, Au, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ ve $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$	
	için bulunan C ₁₂ değerleri ve fit parametreleri grafi	33
Şekil 4.7.	Pd, Ni, Au, $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ve $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ için bulunan C_{12} değerleri ve fit	
	parametreleri grafiği	33
Şekil 4.8.	$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, \qquad Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, \qquad Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4},$	
	$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ için bulunan C_{12} değerleri ve fit	
	parametreleri grafiği	34
Şekil 4.9.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ve $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ ikili alaşımları	
	için elde edilen B hacim modülü değerleri grafiği	36
Şekil 4.10.	Pd, Ni, Au saf metalleri, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$,	
	$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ üçlü alaşımları için elde edilen B hacim modülü	
	değerleri grafiği	37
Şekil 4.11.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	üçlü alaşımları için elde edilen B hacim modülü değerleri	
	grafiği	37

Şekil 4.12.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}$ ikili alaşımı ve $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$,	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ üçlü alaşımları	
	için elde edilen B hacim modülü değerleri grafiği	38
Şekil 4.13.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c),	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımları için bulunan C_{11} değerlerinin % Pd miktarlarına göre	
	değişim grafiği	40
Şekil 4.14.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}(b)$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}(c)$,	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımları için bulunan C_{12} değerlerinin % Pd miktarlarına göre	
	değişim ve fit parametreleri grafiği	41
Şekil 4.15.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c),	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımları için bulunan B hacim modülü değerlerinin % Pd	
	miktarlarına göre değişim ve fit parametreleri grafiği	41
Şekil 4.16.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı yoğunluk	
	değerleri grafiği	42
Şekil 4.17.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c),	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımları için bulunan yoğunluk değerlerinin % Pd miktarlarına	
	göre değişim ve fit parametreleri grafiği	44
Şekil 4.18.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4} , Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için bulunan sıcaklığa	
	bağlı örgü parametresi ve fit parametreleri grafiği	45
Şekil 4.19.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$,	
	$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için bulunan$	
	sıcaklığa bağlı örgü parametresi ve fit parametreleri grafiği	45
Şekil 4.20.	$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı örgü	
	parametresi ve fit parametreleri grafiği	46

Şekil 4.21.	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı örgü	
	parametresi ve fit parametreleri grafiği	46
Şekil 4.22.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c),	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımları için bulunan örgü parametreleri değerlerinin %Pd	
	miktarlarına göre değişim grafiği	49
Şekil 4.23.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için	
	hesaplanan entalpi değerleri ve fit parametreleri grafiği	52
Şekil 4.24.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$,	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için	
	hesaplanan entalpi değerleri ve fit parametreleri grafiği	52
Şekil 4.25.	$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$,	
	$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için hesaplanan$	
	entalpi değerleri ve fit parametreleri grafiği	53
Şekil 4.26.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c),	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımları için bulunan entalpi değerlerinin % Pd miktarlarına	
	göre değişim ve fit parametreleri grafiği	54
Şekil 4.27.	Pd metali için erime noktası civarında ortalama kare yer	
	değiştirmenin zamana bağlı grafiği	57
Şekil 4.28.	Ni metali için erime noktası civarında ortalama kare yer	
	değiştirmenin zamana bağlı grafiği	58
Şekil 4.29.	Au metali için erime noktası civarında ortalama kare yer	
	değiştirmenin zamana bağlı grafiği	58
Şekil 4.30.	$Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer	
	değiştirmenin zamana bağlı grafiği	59
Şekil 4.31.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer	
	değiştirmenin zamana bağlı grafiği	59
Şekil 4.32.	$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama	
	kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği	60

Şekil 4.33.	Pd _{0.1} Ni _{0.45} Au _{0.45} alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare	60
	yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği	
Şekil 4.34.	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare	
	yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği	61
Şekil 4.35.	Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33} alaşımı için erime noktası civarında ortalama	
	kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği	61
Şekil 4.36.	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare	
	yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği	62
Şekil 4.37.	$Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c),	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f)	
	alaşımlarının bulunan erime noktalarının % Pd miktarlarına göre	
	değişim grafiği	62

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2.1.	Üretici-düzenleyici algoritmasının α_i değerleri	13
Tablo 3.1.	Pd, Ni, Au için Q-SC parametrelerin değerleri	27
Tablo 4.1.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48} , Pd _{0.1} Ni _{0.45} Au _{0.45} ,	
	$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}, Pd_{0.5}Ni_{0.5},$	
	$Ni_{0.5}Au_{0.5}$ için C_{11} ve C_{12} fit parametreleri	35
Tablo 4.2.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için bulunan C_{11} ve C_{12} değerleri ve	
	diğer çalışmalarda hesaplanan değerler	39
Tablo 4.3.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için 0K ve 300K'deki deneysel	
	yoğunluk değerleri ve hesaplanan yoğunluk değerleri	43
Tablo 4.4.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için a, b, c örgü denklemi fit	
	parametreleri	47
Tablo 4.5.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için 0K ve 300K'de hesaplanan örgü	
	sabiti α ve E_c bağlanma enerjisi değerleri, deneysel değerler ve	
	referans alınan bilimsel çalışmaların değerleri	48
Tablo 4.6.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,	
	$Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,	
	$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için 300K'de hesaplanan $\alpha(T)$ termal	
	genleşme katsayıları ve deneysel değerler	51

Tablo 4.7.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve Pd _{0.5} Ni _{0.5} , Ni _{0.5} Au _{0.5} , Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48} ,				
	Pd _{0.1} Ni _{0.45} Au _{0.45} ,	Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4} ,	$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$,		
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için a, b, c entalpi değerleri fit				
	parametreleri			54	
Tablo 4.8.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$,				
	Pd _{0.1} Ni _{0.45} Au _{0.45} ,	Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4} ,	Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33} ,		
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için hesaplanan 300K sıcaklıktaki ısı				
	sığası ve bulunabilen deneysel değerleri				
Tablo 4.9.	Pd, Ni, Au saf metalleri ve Pd _{0.5} Ni _{0.5} , Ni _{0.5} Au _{0.5} , Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48} ,				
	Pd _{0.1} Ni _{0.45} Au _{0.45} ,	Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4} ,	Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33} ,		
	Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25} alaşımları için hesaplanan erime noktası değerleri				
	ve bulunabilen deney	vsel değerler		63	

ÖZET

Anahtar Kelimeler: Moleküler Dinamik, Quantum Sutton-Chen potansiyeli, üçlü alaşımlar ve soy-metaller

Bu çalışmada moleküler dinamik yöntemi ile Quantum Sutton-Chen (Q-SC) etkileşim potansiyeli kullanılarak 0'dan başlatılıp üçlü alaşım içinde %50'ye kadar çıkartılarak Pd katkısının maddenin mekanik özelliklerine etkisi araştırılmıştır. Ayrıca Paladyum (Pd), Nikel (Ni), Altın (Au) ve bu geçiş metallerinin farklı konsantrasyondaki üçlü ve ikili alaşımlarının (Pd_{0.5}Ni_{0.5}, Ni_{0.5}Au_{0.5}, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}) katı faz fiziksel özellikleri sıcaklığa bağlı olarak incelenmiştir.

MD simülasyon yöntemi kullanılarak Quantum Sutton-Chen potansiyel parametrelerinin ve model için gerekli bir özellik olan Rafii-Tabar birleştirme kuramının üçlü ve ikili metal alaşımların artan sıcaklıklarda davranışı araştırılmıştır.

MOLECULAR DYNAMICS INVESTIGATIONS OF THE THERMODYNAMICAL AND MECHANICAL EFFECTS OF PALLADIUM ADDITION INTO Ni-Au ALLOYS

SUMMARY

Key words: Molecular Dynamics, Quantum Sutton Chen Potantial, Ternary Alloy, Noble Metals.

The Thermodynamical and mechanical effects of Pd addition in to Ni-Au alloy is investigated by using MD simulation and Quantum Sutton-Chen (Q-SC) inter-atomic potential. Pd addition started from 0% concentration and ended at 50% concentration. Besides, Pd, Ni, Au and their different concentrations (Pd_{0.5}Ni_{0.5}, Ni_{0.5}Au_{0.5}, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}) are investigated due to temperature in the solid state.

Validity of Quantum Sutton-Chen potential parameters and applicability of Rafii-Tabar Combination Rules to binary and ternary alloys are investigated.

BÖLÜM 1. GİRİŞ

Teorik ve deneysel gelişmelerin yanında, 1960'tan sonra bilgisayarın kullanım alanına girmesiyle bilgisayar dünyasındaki gelişmeler, deneysel olarak ortaya konması çok zor ve açıkça anlaşılamayan bir çok teorik araştırmaların bilgisayar ortamında simülasyon teknikleri kullanılarak yapılmasına olanak sağlamıştır. Teorik fizik alanında ortaya atılan varsayımların gerçekle olan tutarlılıkları simülasyon hesaplarıyla kolayca ispatlanabilir [1].

Bilgisayar simülasyonları yardımı ile analitik bir çözümü bulunamayan problemlerin sayısal çözümleri yapılmaktadır. Ayrıca deney ve teorinin yeterli olmadığı durumlarda, bilgisayar benzetiminden faydalanmak çok yararlı çözümler ortaya koymuştur. Böyle durumlarda bilgisayar yardımıyla yapılan simülasyonlar sistemdeki niceliklerin hesaplanmasına yardımcı olur [1].

Fiziksel bir sistemin bilgisayar ortamında benzetimi bu sistemin küçük bir modelini oluşturmaktır. Çünkü bilgisayar simülasyonları sistemde gerçek olaylar üzerine değil, gerçeği ifade eden modeller üzerine kurulur [2]. Sisteme en yakın benzetimin elde edilebilmesi için sistemin, makroskobik özelliklerini yansıtacak kadar büyük ve simülasyon zamanının fiziksel özellikleri gözleyebilecek kadar uzun olması gereklidir.

Bilim dünyasında atomlar arasındaki etkileşmeleri modellemek için çok hassas kuantum mekaniksel hesaplama yöntemlerinden, daha basit yarı deneysel yöntemlere kadar bir çok simülasyon yöntemleri geliştirilmiştir.

Katı, sıvı ve gaz gibi değişik fazlarda bulunan maddelerin birçok fiziksel özelliğinin deneysel olarak belirlenmesinin yanında son yıllarda benzetim tekniklerinin gelişmesi sonucunda teorik çalışmaların sayısı da hız kazanmıştır. Moleküler Dinamik (MD), Monte Carlo (MC), Enerji Minimizasyonu (EM) gibi atomik benzetim teknikleri değişik kristal kusurlarının (boşluklar, dislokasyonlar, tane sınırları) yapı ve enerjilerinin belirlenmesinden anharmonik davranış gösteren yapısal faz dönüşümlerine kadar malzeme doğasının geniş bir alanında kullanılmaktadır [3,4].

Hazırlanan bu çalışmada moleküler dinamik yönteminden yararlanılmıştır. Bu yöntem sistemdeki parçacıkların zamana bağlı değişimlerinin incelenmesine izin verir. Ayrıca bu yöntem sistemdeki parçacıkların Newton hareket denklemlerinin sayısal integrasyonu yapılarak uygulanır.

Moleküler dinamik (MD) simülasyonları, metal veya alaşımların yapısal özelliklerinin incelenmesinde sıkça kullanılır. Ayrıca model sisteminin yapısal ve termodinamik özelliklerini, sıcaklığın, basıncın ve zamanın fonksiyonu olarak açıklayabildiği için amorf sistemlerin incelenmesinde güvenle kullanılabilir [5].

Moleküler dinamik yönteminin temeli istatiksel mekaniğe dayanır. Mikroskobik simülasyonla makroskobik özellikler arasındaki ilişki istatiksel mekanik yardımı ile yapılır [6].

Moleküler dinamik yönteminin bilim ve teknoloji alanlarındaki bazı uygulama alanları, moleküler kaos'un denenmesi, kinetik teori, difüzyon, dengelenme (equilibration), transport özellikleri, boyuta bağlılık, modellerin ve potansiyel fonksiyonların tespit edilmesidir [7].

Moleküler dinamik (MD) yöntemiyle yapılan önceki yıllara ait bilimsel alanda birçok çalışmalar olmuştur. Bunlardan bazıları, moleküler dinamik simülasyon yöntemi ile TPN ve EVN sistem çerçevelerinde Pd-Al alaşımının değişik konsantrasyonlarında yapısal ve dinamik fiziksel özelliklerini, katı alaşım için elastik, hacim modülü, sıvı yapı araştırması olarak erime noktası tayini, difüzyon, vizkosite ve dinamik yapı faktörü hesaplamalarıdır [8,9].

Çoruh ve Sarıbek, Pd_{0.085}Cu_{0.44}Ag_{0.475} üçlü alaşımının katı yapı fiziksel özelliklerini TPN ve EVN sistem çerçevesi kullanarak moleküler dinamik simülasyon yöntemi ile çalışmışlardır. Bu çalışmada elastik sabitler, hacim modülü, ısıl genleşme, örgü parametresi, ısı sığası ve erime noktası tayini yapılmıştır [10,11].

Aydın, Au-Ag-Pd üçlü alaşımların farklı konsantrasyonlarının katı faz fiziksel özelliklerini TPN ve EVN sistem çerçeveleri kullanarak moleküler dinamik simülasyon yöntemi ile çalışmıştır. Bu çalışma sonucunda erime noktası, ısı sığası, elastik sabitler, hacim modülü, yoğunluk ve örgü parametresi tayini yapılmıştır [12].

Çıplak, Ni-Ag alaşımlarına Pd katkısını ve bunların farklı konsantrasyonlarının katı faz fiziksel özelliklerini TPN ve EVN sistem çerçevede moleküler dinamik simülasyon yöntemi ile incelemiştir. Bu çalışma sonucunda malzemeler için elastik sabitler, hacim modülü, örgü parametresi, yoğunluk, ısı sığası, erime noktası ve ısıl genleşme tayini yapılmıştır [13].

Kart ve arkadaşları, Pd-Ni alaşımının Pd_{1-x} Ni_x formundaki farklı konsantrasyonları için TPN'de (sabit sıcaklık, sabit basınç ve sabit atom sayısı) ve diğer bir sistem çerçevesi olan TVN'de (sabit sıcaklık, sabit hacim ve sabit atom sayısı) soğutma ile atomik alandaki cam oluşumunu incelemişlerdir [14].

Yine Kart ve arkadaşları, saf paladyum (Pd), gümüş (Ag) ve özellikle de Pd_{1-x}Ag_{x-1} tipindeki ikili alaşımların mekanik ve termodinamik özelliklerini moleküler dinamik simülasyon yöntemiyle Sutton-Chen ve Quantum Sutton-Chen potansiyellerini kullanarak incelemişlerdir. Yapılan bu çalışmada geçiş elementlerinin termodinamik, statik ve dinamik özellikleri incelenmiştir. Elde edilen sonuçların deneysel verilerle büyük oranda uyumlu olduğu gözlenmiştir. Özellikle Pd, Ag ve ikili alaşımları için Quantum Sutton-Chen potansiyel parametrelerinin deneysel sonuçlarla uyumluluğunun, Sutton-Chen potansiyel parametreleri ile olan uyumundan daha iyi olduğu sonucu saptanmıştır [15].

Qi ve arkadaşları, moleküler dinamik simülasyon metoduyla, Quantum Sutton-Chen potansiyelini kullanarak farklı soğutma ve ısıtma hızlarında Cu, Ni ve CuNi alaşımlarının kristalizasyonunu incelemiş ve soğutma hızına bağlı olmaksızın kristal yapıda oldukları sonucuna varmışlardır [16].

Çağın ve arkadaşları, altı fcc geçiş metalinin (Ni, Cu, Ag, Au, Pt, Rh) termodinamik ve mekanik özelliklerini moleküler dinamik yöntemiyle ve Sutton-Chen potansiyelini kullanarak incelemişlerdir. 0-1500K arasında Sutton-Chen potansiyeli için sabit parametreleri elde etmişler ve sonuçları deneysel verilerle karşılaştırmışlardır [17].

Çakmak ve arkadaşları EAM'i (Gömülmüş Atom Modeli) kullanarak Ni saf metalinin moleküler dinamik incelemesini araştırmışlardır. Çalışmada Suttun-Chen parametrelerinin uygunluğu, Parinello-Rahman moleküler dinamik simülasyonu ile denenmiştir [18].

Cong ve arkadaşları, CuNi alaşımının farklı konsantrasyonlardaki alaşımlarını moleküler dinamik simülasyonu ve gömülmüş atom yöntemi kullanarak tek soğutma hızı ile incelemişlerdir. Kullanılan soğutma hızı sonucunda Cu₂₀Ni₈₀ alaşımının diğer CuNi alaşımlarından farklı bir yapıya sahip olduğu gözlenmiştir [4].

Hazırlanan bu çalışmada Pd-Ni-Au saf metallerinden oluşan ikili ve üçlü alaşımlarının farklı konsantrasyonları incelendi ve üçlü alaşımlar için Pd miktarı arttırılıp, Ni ve Au miktarları bir alaşım dışında ($Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$) eşit olarak alınmıştır. Ayrıca $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ve $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ ikili alaşımları da çalışıldı.

Pd miktarı %0, %5, %10, %20, %33, %50 olarak alındı ve geriye kalan oranlar bir alaşım dışında Ni-Au oranları eşit olacak şekilde moleküler dinamik similasyon metoduyla Quantum Sutton-Chen (Q-SC) parametrizasyonu kullanılarak incelenmiştir. 1372 atomlu FCC örgü baz alınarak çalışılmıştır.

Bu çalışmada $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.20}Ni_{0.40}Au_{0.40}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ ve $Pd_{0.50}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları incelenmiştir. Pd miktarı arttırıldıkça oluşan her bir yeni alaşımda yeni dinamik, termodinamik ve çeşitli fiziksel özellikler araştırılmış ve değişimler gösterilmeye çalışılmıştır.

Bölüm 2'de MD simülasyonun tanımı yapıldı, MD yöntemi hakkında bilgi verildi ve kullanılan algoritmalar teori ve formüllerle açıklanmıştır. Daha sonra çalışma içerisinde kullanılan istatiksel sistemler olan HPN, TPN ve EVN çerçeveler hakkında detaylı bilgi verilmiştir. İkinci bölümün son kısmında MD simülasyonunda kullanılan

periyodik sınır şartları, kesme yarıçapı ve minimum görüntü yöntemi hakkında bilgi verilmiştir.

Bölüm 3'te çalışma içerisinde kullanılan etkileşim potansiyelleri hakkında bilgi verilmiştir. Üçüncü bölümün son kısmında ise MD simülasyonunun detaylarından bahsedilmiştir.

Bölüm 4'te hazırlanan çalışmanın sonuçları grafikler yardımıyla değerlendirilmiştir. Çalışma sonucunda her bir alaşım için, elastik sabitler (C_{11}, C_{12}) ve hacim modülü *B*, yoğunluk değerleri, örgü parametreleri, entalpi, erime noktası ve ortalama kare yer değiştirme değerleri hesaplanmıştır. Ayrıca oda sıcaklığında (300K) malzemelerin elastik sabitleri, entalpi, yoğunluk ve örgü parametreleri alaşımlardaki % Pd değerlerine göre değişimi incelenmiştir. Simülasyon sonuçları, bulunan diğer deneysel değerlerle karşılaştırılıp yüzde bağıl hataları hesaplanmıştır.

BÖLÜM 2. MOLEKÜLER DİNAMİK SİMİLASYON

2.1. Tanım

Moleküler dinamik simülasyonu, Newton yasalarını ve hareket denklemlerini esas alır. Çünkü atomun ivmesinin belirlenmesi, atomun üzerine etkiyen kuvvetin bilinmesiyle olur. Atomların her biri ulaşılmak istenen sıcaklığa göre ortalama kinetik enerjiyi sağlayan gelişi güzel bir hız kazanır.

Newton hareket kanunlarına göre her bir atomun üzerine etkiyen kuvvetin hesaplanmasıyla atomların hareketine izin verilir. Atomlar arasındaki kuvvetler, atomik etkileşmeleri sağlayan potansiyel enerji fonksiyonlarının (PEF) gradyanı ile belirlenir.

Moleküler dinamik simülasyonu, N atomdan oluşan sistemdeki her bir atom için yazılan Newton'un ikinci kanunu ile başlar.

$$F = m_i a_i \tag{2.1}$$

Burada m_i , atomun kütlesi, $a_i = d^2r/dt^2$ atomun ivmesi ve F_i , atomlar arası etkileşmesi nedeniyle etkiyen kuvvettir. Büyük bir faz uzayından ziyade konfigirasyon uzayı üzerinden çalışan, zamana bağlı nicelikler hakkında herhangi bir bilgi vermediğinden, dinamik özellikler hakkında da bilgi alınamayan Monte Carlo (MC) metodunun aksine, moleküler dinamik her şeyin neden-sonuç ilişkisiyle birbirine bağlı olduğunu söyleyen bir tekniktir [19]. İlk kanunlar ile hızlar verildiğinde zamana göre değişim prensip olarak belirlenebilir. Moleküler Dinamik yöntemi daha açık bir ifadeyle tanımlanacak olursa, incelenen sistemin atomları bilgisayar içine doğru "hareket edecekler", bunun ardından birbirleri ile çarpışacaklar, eğer sistem sıvı ise çevreleri ile etkileşime girecekler, komşu atomlar ile uyumlu bir şekilde salınacaklar, serbest yüzey varsa sistemden buharlaşma sonucunda uzaklaşma olasılığı ortaya çıkacaktır. Yani, gerçek bir maddedeki atomlarının davranışlarıyla aynı hareketleri yapacaklardır [20].

Dolaysıyla moleküler dinamik simülasyonları, termodinamik özellikleri ölçmek için kullanılabilir. MD simülasyonları ile kinetik enerji, potansiyel enerji, hacim, basınç, entalpi, sabit basınç veya sabit hacim altında ısı kapasiteleri doğrudan hesaplanabilir. Bunun bir sonucu olarak MD simülasyonu ile birçok geçiş metali ve bunların alaşımlarının yapısal özelliklerini inceleyen çok sayıda çalışma bulunmaktadır [21, 22].

MD simülasyonlarında modelleme çok önemlidir. İyi tasarlanmış modeller kullanılarak doğru ve güvenilir sonuçlar elde edilebilir. Modelleme işlemi süresince parçacıklar arasındaki etkileşmelerin sonucunu veren bir ifade oluşturulur. Atomlar arası potansiyel, farklı deneysel verilerin 0K yada oda sıcaklığında fit edilmesi sonucunda bulunur [23].

MD simülasyonu, modellerin deneysel çalışmalar ile karşılaştırılmasını amaçlar. Doğru sonuçların bulunması için sistemin denge konumu minimum enerjiye getirilmelidir. Çünkü böyle bir sistem içerisinde gerçek sistem modellenebilir ve gerçek fiziksel sistem hakkında doğru bilgiler elde edilebilmesine olanak sağlar.

MD simülasyonunda hesaplanan değerler, gerçek deney koşullarında bulunan sayısal değerlerle uyumlu olduğundan önemlidir. Ayrıca moleküler dinamik fizik/ optik/ fotonik yöntemler bütünü olan spektroskopi analiz yöntemleri ile veya moleküler ışınım teknikleriyle çalışıldığında gerçek moleküllerin hareketleri de görülebilir [2,24].

Metalik sistemleri modellemek için çok cisim etkileşmeleri kullanılmıştır. Araştırmacıların çok cisim potansiyeli kullanmaya yönelmelerinde, iki cisim etkileşme potansiyellerinin kolayca yorumlanabilmesi, hız hesaplarının yapılabilmesine olanak sağlaması ve küresel simetrik etkileşmelere uygulanma gibi bir takım sınırlamalar olması göz önünde bulundurulmuştur. Çok cisim potansiyellerinin en büyük avantajı, metalik sistemlerin elastik sabitleri ve kohesif enerji gibi temel özelliklerini en iyi şekilde tanımlayabilmesidir.

MD simülasyonu ile elde edilen sonuçlar değerlendirildiğinde, atomlar arası etkileşimlerin karakteri görülmektedir. Bu hesaplamalar için kullanılan birçok potansiyel enerji fonksiyonu vardır. Bunlardan biri EAM (Gömülmüş Atom modeli-Enbedded Atom Model) modelidir. Bu yöntem ilk olarak 1984 yılında Daw ve Baskes tarafından (fcc) yüzey merkezli atomlar arası etkileşmelerini hesaplamak için kurulmuş ve geliştirilmiş bir yöntemdir [25].

EAM yöntemi özellikle metaller için uygundur ve metalik sistemlerin hacim, yüzey, ara-yüzey gibi pek çok özelliklerinin analiz etmek mümkündür. Günümüzde EAM'nin en yaygın kullanılan tipleri, Finnis-Sinclair (FS) [26], Voter-Chen (VC) [27] ve Sutton Chen (SC) [28] modelleridir.

MD simülasyonları belirli bir maddenin faz diyagramlarını hesaplayabilir [20]. Bu faz diyagramlarının moleküler dinamik simülasyonu ile hesaplanmasında potansiyel enerji seçimi önemlidir. Çalışmalarda potansiyel fonksiyonun hem doğru sonuçlar üretmesi hem de hızlı çalışması istenir. Sistem büyüdükçe integral işlemleri binlerce adımdan oluşur ve bunun sonucunda simülasyonun gerçek bir sistem için sorunlara çözüm getirmekten çok, sürekli yeni sorunlar üretebilecek hale gelmesi kaçınılmaz bir sonuç olur. Bu nedenle entropi ve serbest enerji değerleri moleküler dinamik hesaplamalarıyla doğrudan hesaplanamaz. MD simülasyonlarıyla doğrudan hesaplanamamasının diğer sebebi de, büyük işlem yoğunluğunun ortaya çıkması sonucunda büyük miktarda veri çıkışıyla karşılaşılabileceğinden, büyük ve kompleks bir simülasyon yapısı oluşturmak, daha ileri imkanlar ve depolama kapasiteleri gerektirir [9]. Bu nedenle çeşitli yaklaşımlar yapılır.

Bilinen iyi modeller uzun süreli hesaplamalar gerektirir. Çünkü hızlı çalışan modellerde doğru ve güvenilir sonuçların ortaya çıkması zordur. Bu hesaplamalar, deneysel yarı ampirik tahminlere yaklaştırılır. Genellikle sıcaklığa ve basınca bağlı sabitlere dayanması nedeniyle hesaplanan faz bölgesi deneysel sonuçlarla sınırlı kalmaktadır. Bu nedenle Gibbs ve Helmotz gibi serbest enerji kavramları faz diyagramlarını değerlendirmek için kullanılmaktadır [29,30].

MD simülasyon uygulanması için belli sınırlamaları vardır. Bu sınırlamalar bilgisayarın sahip olduğu hız ve kapasitesi için geçerlidir. Sınırlamalara bağlı olarak sistem büyüklüğü için 10-10⁶ tane atom içeren ve simülasyon süresi 10⁻¹² ile 10⁻³ saniye aralığı sistem simülasyonları için araştırma yapmaya uygundur [31]. Hızlı ve daha doğru sonuçlar üretecek potansiyel fonksiyon arayışları halen günümüzde devam etmektedir.

2.2. Yöntem

Moleküler Dinamik simülasyon yöntemi ilk olarak 1950'lerin sonlarında Alde ve Wainwright tarafından sert küre yaklaşımında etkileşmeleri araştırmak için kullanılmıştır. Aynı hızda fakat farklı yönelimli 100 bilyanın hareketine, iki ve üç boyutlu çözümler getirdiler. Bu çalışmalarıyla moleküler dinamik simülasyon yöntemini kullanarak termodinamik özelliklerin hesaplanabilirliğini gösterdiler [32].

1964 yılına gelindiğinde ise Rahman sıvı argon için gerçekçi bir potansiyel kullanarak ilk simülasyon metodunu gerçekleştirmiştir [33].

1980 yılında Parninello ve Rahman (PR), anizotropik sistemlere uygulanabilecek bir moleküler dinamik yöntem geliştirmişlerdir. Bu yöntemde, yalıtılmış N parçacıklı sistem için iç enerji ve moleküler dinamik hücre hacmi bağımsız değişkenler olarak alınır ve kristal sistemlerin birçok özelliğini açıklamada başarıyla kullanılır [5,34].

Moleküler dinamik simülasyonda yapılması gereken ilk şey, genel olarak potansiyel enerji fonksiyonu (PEF) adı verilen bu fonksiyonların ve fonksiyon parametrelerin, deneysel, yarı deneysel ve teorik olarak belirlenmesidir.

Moleküler dinamik yöntemi, model sistemin yapısal ve termodinamik özelliklerini sıcaklığın, basıncın ve zamanın fonksiyonu olarak üretebilir. MD, bir bilgisayar simülasyon tekniği olması nedeniyle, burada etkileşen atomların zaman içindeki gelişimi bu atomların hareket denklemlerinin integrasyonu ile izlenir [20]. Moleküler dinamik yöntemi genel olarak çözümü tam olarak bulunamayan problemlerin sayısal çözümlerini elde etmeyi ve belirli sistemler için kurulan modellerin deneysel veriler

ile karşılaştırılmasını amaçlar.

MD hesaplamalarında iyi tasarlanmış yöntemler kullanmak, sistemdeki deneysel olarak gözlenmesi zor veya mümkün olmayan davranışları yani fiziksel özellikler ve parametrelerini incelemek mümkündür.

MD hesaplamalarında doğru sonuçların elde edilmesi atomlar arasındaki etkileşimlerin gerçeğe uygun olarak modellenmesine bağlıdır. Atomik etkileşmelerin modellenmesinde birçok matematiksel fonksiyonlar kullanılır.

2.3. Algoritma

Moleküler dinamik simülasyonlarında sistem içi etkileşimlerin hesaplaması çoğunlukla uzun zaman alır ve bu işlemin yapılması yoğun bir çaba gerektirir. Bu durumun zorluk derecesi sistemdeki atom sayısının artışıyla doğru orantılı değişim gösterir.

Etkileşimlerin doğru değerlendirilmesi ve kesin hesaplama yapılabilmesi için sürenin optimum seçilmesi gereklidir. Hareket denklemlerini tanımlamak için kullanılan çok sayıda sayısal algoritma metodu vardır. Moleküler dinamik simülasyonlarında kullanılan algoritmalar sürelerin büyük oranda azaltılmasına katkıda bulunurlar.

Bu algoritmalarda yaygın olarak kullanılan sonlu-fark metotlarının çoğu 1900'lü yıllarda Runge-Kutta tarafından bulunmuştur [35]. Bu metotlar Euler metodu yapısındadır [36].

Runge-Kutta algoritması, iyi dengelenmiş özelliklere sahip olmasına rağmen, moleküler dinamikte çok az tercih edilmiştir. Çünkü böyle bir algoritma adım ve atom başına exponansiyel değerlendirme gerektiren bir metottan dört kat yavaş hareket eder.

Bu nedenle RK algoritması moleküllerin büyük çoğunluğu için yavaş bir metottur ve çok küçük özgürlük derecesine sahip sistemlerde kullanılmıştır [35].

Geliştirilen diğer bir algoritma olan Werlet algoritmasında, t anındaki konumlarla hızları kullanır ve $(t - \delta t)$ anındaki konumlardan $(t + \delta t)$ anındaki yeni konumlara hesaplanır. Bu algoritmada hızlar açıkça değil, kapalı biçimde kullanılır. Formüllerin doğrudan kullanılması ve yüklenen şartların basit olması bu algoritmanın avantajlarıdır [37]. Ancak sonuçların doğruluk derecesi çok iyi değildir.

Moleküler dinamik simülasyonu, moleküller arası kuvvetleri daha doğru tahmin etmek için uzun zaman gerektiren hesaplamalardan uzak olmalıdır. Kullanılan metotların çoğu, bilgisayar ortamında hesaplamaların yapılması ile işlemin zorluk derecesinin büyük oranda artacağı ve doğru sonuçların bulunması zorlaşacağından göz ardı edilmiştir. Ayrıca kuvvet hesapları izlerin yerlerini belirlemek için kesin sonuçlar vermelerine rağmen, izlerin yerlerini kesin bilmek fazla bir önem taşımadığından bu yöntemlerden vazgeçilmiştir [7].

Hazırlanan bu çalışmada, matematik iterasyonların yapılması için Gear üreticidüzenleyici (predictor-corrector) algoritmaları tercih edilmiştir.

2.3.1. Gear üretici-düzenleyici algoritması

Gelecek adımlar için konumları ve hızları tahmin etme, üretici-düzenleyici algoritmaların temelini oluşturur [38]. Bu algoritmalar çok iyi bilinen algoritmalardır [39] ve moleküler dinamikte ilk kez Rahman tarafından kullanılmıştır [40]. Genelde moleküler dinamikte kullanılmış olan bu algoritmalar, Gear tarafından bulunan metotlardan alınmıştır [38].

Hazırlanan bu çalışmada, kuvvetten yola çıkarak hesaplama yapmak yerine parçacıkların t zamanında konumlar ve onların türevlerini içeren beşinci dereceye kadar sürdürülen Taylor serileri kullanıldı.

Gear algoritmasında t + dt zamanında r_i kristalindeki atomların konumları tahmin edildi ve her bir adımda $\dot{r}_i, \ddot{r}_i, r_i^{iii}, r_i^{iV}$ ve r_i^V türevleri hesaplandı. Ayrıca bu türevler tzamanında Taylor genişlemesine uygulanarak t + dt zamanında, r(t + dt) konumları tahmin edildi.

$$r_{i}(t+dt) = r_{i}(t) + \dot{r}_{i}(t)dt + \ddot{r}_{i}(t)\frac{(dt)^{2}}{2!} + \dots + r_{i}^{V}(t)\frac{(dt)^{5}}{5!}$$

$$\dot{r}_{i}(t+dt) = \dot{r}_{i}(t) + \ddot{r}_{i}(t)dt + r_{i}^{iii}(t)\frac{(dt)^{2}}{2!} + r_{i}^{iV}(t)\frac{(dt)^{3}}{3!} + r_{i}^{V}(t)\frac{(dt)^{4}}{4!}$$

$$\ddot{r}_{i}(t+dt) = \ddot{r}_{i}(t) + r_{i}^{iii}dt + r_{i}^{iV}(t)\frac{(dt)^{2}}{2!} + r_{i}^{V}(t)\frac{(dt)^{3}}{3!}$$

$$r_{i}^{iii}(t+dt) = r_{i}^{iii}(t) + r_{i}^{iV}(t)dt + r_{i}^{V}(t)\frac{(dt)^{2}}{2!}$$

$$r_{i}^{iv}(t+dt) = r_{i}^{iv}(t) + r_{i}^{v}(t)dt$$

$$r_{i}^{v}(t+dt) = r_{i}^{v}(t)$$

$$(2.2)$$

Tahmin edilen konumlar kullanılarak t + dt zamanında her bir moleküldeki atomlar arası kuvvet F_i hesaplanabilir. Sürekli potansiyel enerji fonksiyonlar $U(r_{ij})$ için i ve j atomları arası bu hareketlerde her bir molekülerdeki kuvvet;

$$F_{i} = -\sum_{i \neq j} \frac{\partial U(r_{ij})}{\partial r_{ij}} r_{ij}^{\hat{}}$$
(2.3)

olarak bulunur. (2.2) formülüne Newton'un üçüncü yasası uygulanırsa;

$$F(r_{ij}) = -F(r_{ij}) \tag{2.4}$$

eşitliği yazılmış olur. Bu durumda *ij*, *ji* etkileşmelerinde birinin hesaplanmasında diğerinin ters işaretli değeri alacağından hesaplama süresi yarıya düşürülmüş olur. Böylece her atom için kuvvetler elde edilmiş olur. Taylor serisi yardımıyla $\ddot{r}_i(t + dt)$ ivmeleri Newton'un ikinci kanunu kullanılarak hesaplanabilir. Tahmin edilen ivmeler ve hesaplanmış ivmeler arasındaki fark;

$$d\ddot{r}_{i} = \left[\ddot{r}_{i}(t+dt) - \ddot{r}_{i}(t+dt)\right]$$
(2.5)

$$r_i = r_i^P + \alpha_0 dR2 \tag{2.6}$$

$$\dot{r}_i dt = \dot{r^P}_i dt + \alpha_1 dR2 \tag{2.7}$$

$$\frac{\ddot{r}_{i}(dt)^{2}}{2!} = \frac{\ddot{r}_{i}(dt)^{2}}{2!} + \alpha_{2}dR2$$
(2.8)

$$\frac{r_i^{(iii)P}(dt)^3}{3!} = \frac{r_i^{(iii)P}(dt)^3}{3!} + \alpha_3 dR2$$
(2.9)

$$\frac{r_i^{(iv)P}(dt)^4}{4!} = \frac{r_i^{(iv)P}(dt)^4}{4!} + \alpha_4 dR2$$
(2.10)

$$\frac{r_i^{\nu}(dt)^5}{5!} = \frac{r_i^{(\nu)P}(dt)^5}{5!} + \alpha_5 dR2$$
(2.11)

$$dR2 = \frac{d\ddot{r}_i(dt)^2}{2!}$$
(2.12)

olarak bulunur.

Üç, dört ve beşinci dereceden üreticiler için α_i değerleri Tablo 2.1'de verilmiştir [38].

Tablo 2.1 Üretici-düzenleyici algoritmasının α_i değerleri [38]

α_i	q = 3	q=4	q = 5
α ₀	1/6	19/20	3/16
α ₁	5/6	3/4	251/360
α2	1/3	1	1
α ₃	-	1/2	11/18
α_4	-	$\frac{1}{12}$	1/6
α_5	-	-	1/60

q. dereceden bir düzeltme için α_i değerleri, $O(dt^{q+1})$ 'e kadar kesme hatasını verecek şekilde seçilmiştir. Böylece metot $O(dt^{q+1-2}) = O(dt^{q-1})$ olarak genel hata kesmesi ile ikinci dereceden diferansiyel denklemleri için sabitleştirilmiş olacaktır. Hoover [41,42], Haile [38], Allen ve Tildesley [43], Rapaport [7], Evans ve Morris [44] sıvılarda moleküler dinamik simülasyonları için denge ve denge dışı uygulamalarını açıklamışlardır.

2.4. İstatistik Çerçeveler

2.4.1. İzobarik ve İzoentalpik çerçevede moleküler dinamik (HPN çerçeve)

Moleküler dinamik simülasyonlarında, ilk olarak Anderson tarafından hazırlanan çalışmalarla genişletilmiş hamiltoniyel formüller kullanılmaya başlandı. Anderson çalışmasında, sabit dış basınç yöntemine sürekli değişim halindeki hacim değişkenleri ekledi [45].

HPN olarak adlandırılan sabit dış basınç ve sabit entalpi altındaki sistem çerçevesi, sistemin ısıtılması ve dengelenmesi için kullanıldı. HPN çerçevede bulunan veriler kullanılarak TPN çerçevede üretim işlemleri uygulandı ve bunun sonucunda bazı fiziksel ve termodinamik özellikler hesaplandı.

HPN çerçevede hacimdeki değişim, iç ve dış basınç arasındaki farklılıkla ayarlanır. Dış basınç, iç basınçtaki değişimleri dengeye getirir ve HPN çerçeve dışarıdan etki edilen bir piston tarafından kontrol edilir. İç basınç, dış basınçtan büyük olduğu zaman hacim genişler ve iç basıncın düşmesiyle denge basınca gelinmiş olur [5,34].

HPN çerçevenin TPN çerçeveden ayıran özelliği, sistem içerisindeki şekil değişikliğini incelemesidir. Çünkü TPN çerçeve şekil değişikliğini incelemez. Bu nedenle ısıtma ve dengeleme işlemleri HPN'de yapılmalıdır. Sabit basınç yöntemi, basınç altında moleküler dinamik birim hücresinde meydana gelen şekil değişikliğini içerecek şekilde Parinello ve Rahman tarafından genişletilmiştir [5,34]. Sistemde meydana gelen bu genişletme sayesinde, hacim değişiklikleriyle birlikte şekil değişiklikleri de hesaplandı. Bu hesaplama sonucu, bir katı için yapı değişikliğinin doğrudan simülasyonu yapılabilir [45].

HPN çerçevede sistem uzayı doldurulması, periyodik olarak tekrar eden bir hücre

içindeki N tane parçacığın oluşturduğu sistem ile oluşur. Fakat bu çerçevede \vec{a} , \vec{b} ve \vec{c} vektörleri farklı uzunluklara ve rastgele yer değiştirmelere sahip olabilirler. Vektörler, $h=(\vec{a}, \vec{b}, \vec{c})$ şeklinde 3x3'lük bir matris olacak şekilde düzenlenmesiyle,

$$\Omega = \|h\| = a.(bxc) \tag{2.13}$$

denklemi yardımı ile hacim hesaplanabilir. N tane parçacığın yerlerini gösteren 3N dinamik değişkenlerinin genel ifadesi, h'ın dokuz bileşeni ile arttırıldı ve 3N+9 olarak bir değişken Lagrange denklemi kullanılarak;

$$L = \frac{1}{2} \sum_{i=1}^{N} m_i \dot{s_i}' G \dot{s_i} - \sum_{i=1}^{N} \sum_{j>1}^{N} \Phi(r_{ij}) + \frac{1}{2} WTr[\dot{h}'\dot{h}] - p\Omega$$
(2.14)

olarak elde edildi [34]. Burada *p* sistem üzerine uygulanan basınç, *W* piston kütlesi ve *G* metrik tensördür. (G = hh')

Sistem zamana bağlı dış kuvvetlere maruz kalmadığından hamiltonyen;

$$H = \sum_{i=1}^{N} \frac{1}{2} m_i v_i^2 + \sum_{i=1}^{N} \sum_{j>1}^{N} \Phi(r_{ij}) + \frac{1}{2} WTr[\dot{h}'\dot{h}] + p\Omega$$
(2.15)

olarak yazılır ve denge durumunda hamiltoniyenin hareket sabiti olan *H* entalpiyi verir.

$$H = E + p\Omega \tag{2.16}$$

ve buradan *E*;

$$E = \sum_{i=1}^{N} \frac{1}{2} m_i v_i^2 + \sum_{i=1}^{N} \sum_{j>1}^{N} \Phi(r_{ij})$$
(2.17)

şeklinde yazılır ve (2.14) denklemindeki Lagrange HPN dinamiğini tanımlar.

2.4.2. İzobarik ve İzotermal çerçevede moleküler dinamik (TPN çerçeve)

TPN çerçeve, üretim basamaklarını gerçekleştirmek için Nosé tarafından moleküler dinamiğe katılmıştır. Nosé, Anderson'un TPN çerçevedeki moleküler dinamik yöntemini genişletmiş ve fiziksel sisteme sabit sıcaklıkla ilişkili bir serbestlik derecesi eklemiştir [46,47]. Bu serbestlik ısı kaynağıdır.

TPN çerçeve ısı kaynağı ile temas halinde olduğundan, dış kaynak sistemdeki basıncın ve sıcaklığın sabit kalmasını sağlar. Hareketli piston kullanılarak sistemin hacmi düzenlenir.

TPN çerçevede (q_i, p_i, s, V, t') sanal değişkenleri $V^{1/3}$ ve *s* ile bağlantılı olarak;

$$q_i' = V^{1/3} q_i \tag{2.18}$$

$$p'_i = \frac{p_i}{V^{1/3}s} \tag{2.19}$$

$$t' = \int_0^t \frac{dt}{s} \tag{2.20}$$

 $(\dot{q}_{i}, \dot{p}_{i}, s, V, t')$ gerçek değişkenleriyle ilişkilendirilmiştir [47]. Burada *s*, dış sisteme etki eden serbestlik derecesidir. q⁻_i bileşenleri 0-1 aralığında sınırlandırılmıştır. Genişletilmiş sistemin hamiltonyeni;

$$H = \sum_{i} \frac{p_{i}^{2}}{2m_{i}V^{2/3}s^{2}} + \Phi\left(V^{\frac{1}{3}}q\right) + \frac{p_{s}^{2}}{2Q} + gkTln \,s + \frac{p_{v}^{2}}{2W} + P_{ex}$$
(2.21)

olarak verilir [47]. Burada p_v , V'nin eşlenik momentumu, W hacim hareketi için bir kütle ve p_{ex} dış basınçtır. g=3N+1'li sanal zaman için denge dağılım fonksiyonu;

$$\rho(p',q',V) = exp[-(H_0(p',q') + P_{ex}V)/kT)]$$
(2.22)

olarak gösterilir.p', q'veV izlerinden hesaplanan herhangi bir fonksiyonun ortalaması bunların TPN çerçevesindeki halleriyle özdeştir.

$$\lim_{t_0 \to \infty} \frac{1}{t_0} \int_0^{t_0} F(\frac{p}{V^{\frac{1}{3}s}}, V^{1/3}q, V) dt = \langle (\frac{p}{V^{\frac{1}{3}s}}, V^{\frac{1}{3}}q, V)$$

= $\langle F(p', q', V) \rangle$
= $F_{TPN}(N, P_{ex}, T)$ (2.23)

TPN'deki büyüklükler günlük hayatta kullanılan makro boyuttadır. Bu açıdan TPN, günlük hayat için en uygun istatistik mekanik çerçevedir.

HPN'den ısıtma ve dengeleme işlemleri sonucunda elde edilen veriler ile TPN çerçevedeki üretim işlemleri sonucunda bazı fiziksel özellikler hesaplanabilir.

Çalışmamızda, TPN çerçeve 20000 adımda gerçekleştirildi. Elde edilen veriler ile alaşımların ve saf metallerin erime noktaları, örgü parametreleri, yoğunluk ve entalpi değerleri hesaplanmıştır.

2.4.3. Mikrokanonik çerçeve (EVN çerçeve)

EVN çerçeve olarak isimlendirilen mikrokanonik çerçevede, toplam enerji, hacim ve atom sayısı sabit kabul edilmiştir. Mikrokanonik çerçeve, yalıtılmış sistem içerisinde moleküler izlerin analizinde kullanıldı. EVN çerçeve mikro boyutta çalışarak atomik boyutta ve enerjiye dayalı sonuçlar verir.

Termodinamik durumun sabitlenmesi için mikrokanonik çerçeve ortalaması;

$$\langle F \rangle = \frac{1}{h^{3N} N! W} \int d_T^N d_p^N F(r^N, p^N) \delta[E - H]$$
(2.24)

olarak yazılır [48].

Hazırlanan bu çalışmada, N toplam atom sayısı, V hacmindeki E toplam enerjili izole bir sistem ele alındı. Sürekli bir yalıtım halinde tutulan sistemde hacim ve parçacık sayısı sabit olarak ayarlandı. EVN çerçevede ısıtma, dengeleme ve üretim işlemleri (run) uygulanmıştır. Sistemde, malzemeler ısıtma işlemi sırasında 100K'lik farklarla erime noktalarına kadar ısıtılmıştır. 5000 adımda tüm atomların aynı sıcaklık değerine ulaşması ve sistemin dengeye varması için beklenmiştir. 50000 adımlık üretim işleminde sistemin tam olarak dengeye ulaşması amaçlanmıştır. Aynı zamanda EVN çerçevede elastik sabitler ve hacim modelleri gibi mikrokanonik özellikler hesaplanmıştır.

2.5. Periyodik Sınır Şartları, Kesme Yarıçapı ve Minimum Görüntü Yöntemi

MD simülasyonda yaygın olarak kullanılan örnekler N= 32, 108, 256, 500, 864 tane atom içerir [49]. Bu çalışmada 1372 atom kullanılmıştır. Bu sayı normal madde boyutu ile karşılaştırıldığında çok küçüktür. Yüzey atomlarının etkisi hacim atomlarına kıyasla çok fazla olacağından gerçek bir sisteme benzetebilmek için bu etkileri en aza indirmek gerekir. Bu işlem için periyodik sınır şartları kullanılır.

Periyodik sınır şartları ile N atomlu ve hücre şeklinin seçiminin merkezi hücredeki atomlara uygun şekilde ayarlanmasıyla fiziksel sisteme uygun bir örgü oluşturulmuş olur. Pd, Ni ve Au yüzey merkezli (fcc) kübik yapıda kristalleşir ve $V = 4n^3$ değeri olan kübik hücre kullanılır. Burada n bir tamsayıdır.

Sistem ikili etkileşimlerin toplamı olarak düşünüldüğünde, bu ikili etkileşmeler özel olarak hesaplanır, ancak aralarında birçok etkileşme vardır. Bu nedenle başlangıç olarak bir atom belirlenmeli ve bu atomu çevreleyen i tane atomun bu atomla olan etkileşmeleri hesaplanmalıdır. Yani ikinci atom ve takibindeki (N - 1) atom içinde aynı işlem yapılacak ve bu işlemler çok sayıda hesaplama gerektirecektir. Bu nedenle bir kısa mesafe potansiyel fonksiyonuna uygun yaklaşımlar yapılarak toplam işlem yapılandırılmalıdır. Çünkü bu etkileşme bölgesini temel simülasyon kutusu içinde düşündüğümüzde merkezde bulunan bir atom diğer atomlarla etkileşeceğinden, bu etkileşme (N - 1) tane atomdan en yakın olanları ile sınırlandırılmalıdır. Bunun sonucunda etkileşme bölgesi temel simülasyon kutusunun sınırları doğrultusunda genişletilir. Bu sayede etkileşim bölgesinin kenarlarında bulunan diğer kutularda hesaba katılmış olur. Buna minimum 'görüntü kuralı' denir.

Minimum görüntü kuralında, çift katlı etkileşmelerden kaynaklanan potansiyel enerji hesaplaması $\frac{1}{2}N(N-1)$ tane terim içerir. Bu durum 1372 parçacıklı bir sistem için çok sayıda hesap gerektirir.

Diğer yöntem ise, kesme yarıçap kullanmaktır. R_c olarak gösterilen kesme yarıçapı kullanıldığında, i. parçacığın etrafında toplanmış R_c yarıçaplı kürenin içindeki komşular bu parçacık üzerine etki eden kuvvete katlı sağlar.

Kesme yarıçapı $R_c < L/2$ şartını sağlamalıdır. Burada L, L_x, L_y ve L_z'nin boyutlarının en küçüğü ile aynı boydadır. Kesme yarıçapı içindeki parçacıkların sayılarının hesaplanması için i. parçacıkla etkileşen her bir parçacık simülasyon içinde olması gereklidir. Böylece özdeş etkileşmeler bir kere hesaplanır ve hesap sayısı azaltılır.

BÖLÜM 3. ETKİLEŞİM POTANSİYELLERİ

3.1. Sutton – Chen Potansiyeli

Günümüzde gömülmüş atom yöntemlerinden en yaygın olarak kullanılan çeşitlerinden biri Finnis ve Sinclair potalsiyel yöntemidir. Bu yöntemde, yarı ampirik yaklaşıma göre sıkı bağ teorisinde ikinci moment yaklaşımı kullanılır. Elde edilen sonuçlar üzerine kurulu gömme enerji fonksiyonu;

$$G_i(\overline{\rho_i}) = -c \sqrt{\overline{\rho_i}} \tag{3.1}$$

şeklindedir [27]. Formüldeki $\bar{\rho}_i$, i atom civarındaki yerel yük yoğunluğu, c, kristal özelliklerden elde edilen boyutsuz bir sabittir. i atomunu çevreleyen komşu atomların atomik yük yoğunluklarının i noktasındaki toplamı;

$$\bar{\rho}_i = \sum_{j \neq i} \rho(r_{ij}) \tag{3.2}$$

olarak gösterilir. EAM yaklaşımı için, iki cisim etkileşmesini temsil eden potansiyel enerji fonksiyonu (PEF) $\Phi(r_{ij})$ ve yük yoğunluğu fonksiyonu $\rho(r_{ij})$ olmak üzere nükleer koordinatlara bağlı iki fonksiyon tanımlanması gereklidir.

Sutton ve Chen, uzun mesafe Finnis-Sinclair potansiyellerinde bilgisayar simülasyon sonuçlarını elde etmek için çalıştılar ve atomlar arasındaki mekaniksel etkileşmeleri modellediler. Pethica ve Sutton, atom kümeleri arasındaki etkileşimleri modellemek için Lennard-Jones potansiyelini kullandılar. Materyal tabakaları bir araya getirildiğinde mekanik dengesizlik oluştuğu sonucuna vardılar. Böylece potansiyelin mesafesine kritik olarak bağlı etkileşmeleri keşfettiler [50]. Sutton ve Chen, Finnis-Sinclair potansiyeli ile bir uzun mesafe etkileşmesini geliştirdiler [28]. SC modeli ile belirlenen bir kristaldeki toplam enerji;

$$E_T = \epsilon \sum_{i}^{N} \left[\frac{1}{2} \sum_{j \neq i}^{N} \left(\frac{a_0}{r_{ij}} \right)^n - c \sqrt{\overline{\rho_i}} \right]$$
(3.3)

olarak hesaplanır ve yerel yük yoğunluğu;

$$\overline{\rho}_i = \sum_{j \neq i}^N \left(\frac{a_0}{r_{ij}} \right)^m \tag{3.4}$$

ile ifade edilir. Burada ε , enerji boyutunda bir parametre, r_{ij} , r ve j atomları arasındaki mesafe, a_0 , kristal için örgü sabiti, c, boyutsuz bir sayı, n ve m sayıları (n>m) da elastik kararlılık sağlayan birer tam sayılardır.

(3.3) formülünden hareketle ikili bir alaşım için a ve b atomlarından oluşan bir sistemde toplam potansiyel enerji;

$$E_{T} = \sum_{i^{A}} G^{A} \left(\bar{\rho}_{i}\right) + \frac{1}{2} \sum_{i^{A} j^{B}} \Phi^{AA} \left(r_{ij}\right) + \frac{1}{2} \sum_{i^{A} j^{B}} \Phi^{AB} \left(r_{ij}\right) + \sum_{i^{B}} G^{B} \left(\bar{\rho}_{i}\right) + \frac{1}{2} \sum_{i^{B} j^{B}} \Phi^{BB} \left(r_{ij}\right) + \frac{1}{2} \sum_{i^{B} j^{A}} \Phi^{BA} \left(r_{ij}\right)$$
(3.5)

olacak şekilde yeniden düzenlendi [51]. Böylece (3.1)-(3.5) arasında alaşımlar için birleştirme kuralları uygulanmıştır. Burada i^A ve i^B sırasıyla A ve B türünden atomlar üzerinden toplamı ifade eder.

Yapılan bu çalışmada üçlü alaşımlarda incelendiği için (3.5) ifadesi A, B ve C atomlarından oluşan üçlü bir alaşım için yeniden düzenlendi. G^A ve G^B 'li terimlere ek olarak G^C teriminin de eklenmesiyle ikili etkileşim terimlerine CC, CA, AC, BC ve CB tipinde beş tane daha etkileşim terimleri eklendi ve üçlü bir alaşım için enerjiyi verecek formül yeniden düzenlendi.

$$E_{T} = \sum_{iA} G^{A} (\bar{\rho}_{i}) + \frac{1}{2} \sum_{iA_{j}B} \Phi^{AA} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{iA_{j}B} \Phi^{AB} (r_{ij}) + \sum_{iB} G^{B} (\bar{\rho}_{i}) + \frac{1}{2} \sum_{iB_{j}B} \Phi^{BB} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{iB_{j}A} \Phi^{BA} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{iB_{j}c} \Phi^{AC} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{ic_{j}B} \Phi^{CA} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{ic_{j}c} \Phi^{CC} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{iB_{j}c} \Phi^{BC} (r_{ij}) + \frac{1}{2} \sum_{ic_{j}B} \Phi^{CB} (r_{ij}) + \sum_{ic_{j}C} G^{C} (\bar{\rho}_{i})$$
(3.6)
Düzenlenen bu yeni formül farklı atomlardan oluşan üçlü alaşım için toplam enerji değerini verecektir.

Gömülmüş atom yönteminde (EAM), tek atomlu sistem ile alaşım sistemlerinde kullanılan gömme fonksiyonları aynı değere sahip olduğundan (3.1) ve (3.4) denklemleri dikkate alınarak;

$$\rho^{Y}(r) = \left(\frac{a^{Y}}{r}\right)m^{Y} \tag{3.7}$$

formülü yardımıyla ρ yük yoğunluğu ikili ve üçlü alaşımlar için bulunabilir. (3.7) formülündeki Y yerine ikili alaşımlar için; AA, BB ve AB ayrı ayrı yazıldığında;

$$\rho^{AA}(r) = \left(\frac{a^{AA}}{r}\right)^{m^{AA}}$$

$$\rho^{BB}(r) = \left(\frac{a^{BB}}{r}\right)^{m^{BB}}$$

$$\rho^{AB}(r) = \left(\frac{a^{AB}}{r}\right)^{m^{AB}}$$
(3.8)

olarak üç ayrı yük yoğunluğu hesaplanabilir. (3.7) formülü yardımıyla üçlü alaşımlar için etkileşime bağlı olarak Y değeri yerine ikili alaşımlardaki terimlere ek olarak CC, AC ve BC terimleri eklenmesiyle;

$$\rho^{AC}(r) = \left(\frac{a^{AC}}{r}\right) m^{AC}$$

$$\rho^{BC}(r) = \left(\frac{a^{BC}}{r}\right) m^{BC}$$

$$\rho^{CC}(r) = \left(\frac{a^{CC}}{r}\right) m^{CC}$$
(3.9)

formülleri ile üçlü alaşımlar için de altı ayrı yük yoğunluğu bulunabilir. Bu yöntemi kullanarak Φ ifadesi içinde;

$$\Phi^{Y}(r) = \varepsilon^{Y} \left(\frac{a^{Y}}{r}\right)^{n^{Y}}$$
(3.10)

formülü olarak yazılabilir. (3.10) formülündeki Y yerine aynı şekilde ikili alaşımlar için AA, BB ve AB ayrı ayrı yazılarak etkileşim potansiyelleri;

$$\Phi^{AA}(\mathbf{r}) = \varepsilon^{AA} \left(\frac{a^{AA}}{r}\right)^{n^{AA}}$$

$$\Phi^{BB}(\mathbf{r}) = \varepsilon^{BB} \left(\frac{a^{BB}}{r}\right)^{n^{BB}}$$

$$\Phi^{AB}(\mathbf{r}) = \varepsilon^{AB} \left(\frac{a^{AB}}{r}\right)^{n^{AB}}$$
(3.11)

şeklinde hesaplanabilir [53]. Aynı şekilde Y yerine AC, BC ve CC eklenerek üçlü alaşımlar için;

$$\Phi^{AC}(\mathbf{r}) = \varepsilon^{AC} \left(\frac{a^{AC}}{r}\right)^{n^{AC}}$$

$$\Phi^{BC}(\mathbf{r}) = \varepsilon^{BC} \left(\frac{a^{BC}}{r}\right)^{n^{BC}}$$

$$\Phi^{CC}(\mathbf{r}) = \varepsilon^{CC} \left(\frac{cC}{r}\right)^{n^{CC}}$$
(3.12)

formülleri ile etkileşim potansiyelleri hesaplanabilir. Bununla beraber alaşım sistemlerinde aynı tür atomlar arasındaki etkileşmeler, tek atomlu sistemler ile aynı olduğundan, sırayla ε^{AA} , c^{AA} , a^{AA} , m^{AA} ve n^{AA} parametreleri saf bir A metalinin ε , c, a, m ve n parametrelerine eşit olur. Aynı şekilde ε^{BB} , c^{BB} , a^{BB} , m^{BB} ve n^{BB} parametreleri saf bir B elementinin ε , c, a, m ve n parametrelerine eşittir [53].

Farklı tür atomlar arasındaki ikili etkileşimler için;

$$\Phi^{AB} = \sqrt{\Phi^{AA}, \Phi^{BB}} \tag{3.13}$$

ve,

$$\rho^{AB} = \sqrt{\rho^{AA}, \rho^{BB}} \tag{3.14}$$

formüllerini yazabiliriz. Bu fonksiyonları kullanarak ε^{AA} , c^{AA} , a^{AA} , m^{AA} ve n^{AA} parametreleri,

$$m^{AB} = \frac{1}{2}(m^{AA} + m^{BB})$$

$$n^{AB} = \frac{1}{2}(n^{AA} + n^{BB})$$

$$a^{AB} = \sqrt{a^{AA}, a^{BB}}$$

$$\varepsilon^{AB} = \sqrt{\varepsilon^{AA}, \varepsilon^{BB}}$$
(3.15)

olarak hesaplanır [51,52]. Bu eşitlikler yukarıdaki işlemlerde olduğu gibi üçlü alaşımlara uygulanarak kullanılmıştır.

3.2. Quantum Sutton-Chen Parametrizasyonu

Sutton-Chen deneysel çok parçacık kuvvet alanları (FF), Kimura ve arkadaşları tarafından fcc metaller için, yoğunluk, fonon frekansı, bağlanma enerjisi ve bulk modülü gibi deneysel özellikler 0K'de fit edildi ve Quantum Sutton-Chen parametizasyonu (Q-SC) olarak adlandırıldı [23,54].

Sutton-Chen potansiyeli yalnızca deneysel örgü parametresine, bağlanma enerjisine ve hacim modülüne bağlıdır [55]. Kimura ve arkadaşları, Sutton-Chen potansiyeli ile iyi açıklanmayan yüzeyler, ara yüzeyler ve örgü kusurları üzerinde çalıştılar ve kuantum düzeltmeleri yapabilmek için 0 nokta enerjisini hesaplamalara eklediler.

Potansiyel hesaplanırken, X noktasındaki fonon frekansı, boşluk oluşturma enerjisi ve yüzey enerjileri hesaba katılmıştır. Ayrıca kristalin sıcaklığa bağlı değişimleri daha doğru bir şekilde tayin edilmiştir [23,54].

Sutton ve Chen, ilk önce hacimlerle sonra elastik sabitlerle en yakın uyuşma veren

integral güç indisleri olan m ve n terimlerinin değerlerini altıdan daha büyük olarak sınırlandırdılar.

EAM yaklaşımında saf metal simülasyonları için Quantum Sutton Chen (Q-SC) potansiyel parametreleri kullanılmıştır.

Kimura ve arkadaşları (3.3) denkleminde verilen Sutton-Chen ϵ , c, n ve m paremetreleri için yeni değerler ürettiler ve n, m değerleri için;

$$n = \sqrt[3]{\left(\frac{\Omega B}{E_{coh}}\right)\left(\frac{B}{2P_{c}}+1\right)}$$
(3.16)

$$m = \sqrt[6]{\frac{\left(\frac{\Omega B}{E_{coh}}\right)}{\left(\frac{B}{2P_{c}}+1\right)}}$$
(3.17)

formüllerini buldular. Burada Ω atom başına hacimdir.

Kimura ve arkadaşları, Sutton-Chen potansiyelin e, c, n ve m paremetrelerini belirlemek için aşağıdaki işlemleri uygulamışlardır;

i. a, 0K'de deneysel örgü parametresinden alındı. (Sutton ve Chen oda sıcaklığında deneysel a parametresini kullandılar). *c* parametresi;

$$E_T = E_{coh} \tag{3.18}$$

olacak şekilde seçildi ve sıfır basınç denge şartı denkleminden tanımlandı. Burada, E_{coh} 0K'de deneysel kohesiv enerjidir.

ii. 0K'de elastik sabitleri (C_{11} , C_{12} , C_{44}) ve B hacim modülü deneysel değerlere fit edildi ve bu terimler;

$$B = \frac{\varepsilon}{18\Omega} \sum_{i}^{N} \left\{ \sum_{i} \left(V_{ij}^{\prime\prime} - V_{ij}^{\prime} \right) - \frac{c}{\rho_{i}^{1/2}} \left[\sum_{j \neq i} (\Phi_{ij}^{\prime\prime} - \Phi_{ij}^{\prime}) - \frac{1}{2\rho_{i}} \left(\sum_{j \neq i} \Phi_{ij}^{\prime} \right)^{2} \right] \right\}$$
(3.19)

$$C_{11} = \frac{\varepsilon}{2\Omega} \sum_{i}^{N} \left\{ \sum_{j \neq i} \frac{x_{ij}^{4}}{r_{ij}^{4}} \left(V_{ij}^{\prime\prime} - V_{ij}^{\prime} \right) - \frac{c}{\rho_{ij}^{\frac{1}{2}}} \left[\sum_{j \neq i} \frac{x_{ij}^{4}}{r_{ij}^{4}} \left(\Phi_{ij}^{\prime\prime} - \Phi_{ij}^{\prime} \right) - \frac{1}{2\rho_{i}} \left(\sum_{j \neq i} \frac{x_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2}} \Phi_{ij}^{\prime} \right)^{2} \right] \right\}$$
(3.20)

$$C_{12} = \frac{\varepsilon}{2\Omega} \sum_{i}^{N} \left\{ \sum_{j \neq i} \frac{x_{ij}^{2} y_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2} r_{ij}^{2}} \left(V_{ij}^{\prime\prime} - V_{ij}^{\prime} \right) - \frac{1}{2\rho_{i}} \left(\sum_{j \neq i} \frac{x_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2}} \Phi_{ij}^{\prime} \right) \left(\sum_{j \neq i} \frac{y_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2}} \Phi_{ij}^{\prime} \right) \right] \right\}$$
(3.21)

$$C_{44} = \frac{\varepsilon}{2\Omega} \sum_{i}^{N} \left\{ \sum_{j \neq i} \frac{y_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2}} \frac{z_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2}} \left(V_{ij}^{\prime\prime} - V_{ij}^{\prime} \right) - \frac{1}{2\rho_{i}} \left(\sum_{j \neq i} \frac{x_{ij}^{2}}{r_{ij}^{2}} \Phi_{ij}^{\prime} \right) \right] \right\}$$
(3.21)

$$\frac{c}{r_{ij}^{\frac{1}{2}}} \left[\sum_{j \neq i} \frac{y_{ij}^2 z_{ij}^2}{r_{ij}^2 r_{ij}^2} \left(\Phi_{ij}^{\prime\prime} - \Phi_{ij}^{\prime} \right) - \frac{1}{2\rho_i} \left(\sum_{j \neq i} \frac{y_{ij} z_{ij}}{r_{ij}^2} \Phi_{ij}^{\prime\prime} \right) \left(\sum_{j \neq i} \frac{y_{ij} z_{ij}}{r_{ij}^2} \Phi_{ij}^{\prime} \right) \right] \right\}$$
(3.22)

olarak hesaplandı [23].

.

iii. *K*-uzayında, brilloun bölgesinin X noktasındaki (W_x^T, W_x^L) fonon frekansları, fonon dağılım eğrilerini hesaplamak için genel olarak oda sıcaklığında deneysel örgü aralığı kullanılarak fit edildi.

iv. i ve iii adımları *n*, *m* 'in geniş bir aralığı için uygulanmış ve farklı n, m kümeleri deney ve hesaplamalar arasında iyi uyuşma olacak şekilde belirlendi.

v. Bir önceki adımdan her bir aday kümesi c, ε, n, m için boşluk oluşturma enerjisi, yüzey enerjisi ve hal denklemi elde edilir. Bu özelliklerle en iyi uyuşan sonuç parametrelerini seçildi.

vi. a parametresi, 0K'deki deneysel örgü parametresi olarak tutulur.

vii. 0K'de örgü parametreleri için fonon modları hesaplandı, toplam 0 noktası enerjisi, brilloin bölgesi üzerinden toplama yaparak elde edildi, c ve ε parametreleri en iyi duruma getirildiğinde kuvvet ve kohesif enerji arasındaki bağıntı;

$$F_{0K} = -E_{coh} \tag{3.23}$$

olarak yazılır. Quantum sıfır basınç denge koşuluyla aynı zamanda;

$$P_0 + P_{vib} = 0 (3.24)$$

ve;

$$P_0 + P_{vib} = -\frac{\varepsilon}{6\Omega} \sum_i \left(\sum_{j \neq i} V_{ij}^g - c \frac{1}{\rho_i^{1/2}} \sum_{j \neq i} \Phi_{ij}^g \right) - \frac{\partial F_{vib}}{\partial \Omega}$$
(3.25)

olarak formülüze edildi.

viii. Oda sıcaklığı örgü parametresini kullanarak fonon dağılım eğrileri hesaplandı. Sıcaklığın bir fonksiyonu olarak entropi, entalpi, özgül ısı ve serbest enerji her bir sıcaklıkta denge örgü parametresi kullanılarak hesaplandı. iii. adımdaki gibi deneysel verilerle karşılaştırıldı.

ix. Fiziksel özelliklerden boşluk oluşturma enerjisi, yüzey enerjisi, hal denklemi, ısıl genleşme ve öz ısı sıcaklığı bir önceki adımdaki fonon düzeltmeleri kullanarak hesaplandı.

x. Özellikleri veren en iyi parametre kümesi seçildi.

Tablo 3.1'de Pd, Au ve Ag için Q-SC parametreleri verilmiştir. Burada n, m üst parametreleri tamsayı değerleri alırlar. ε enerji boyutunda bir parametre, *a* örgü sabiti ve *c* ise boyutsuz bir parametredir.

Tablo 3.1. Pd, Ni, Au için Q-SC parametrelerin değerleri [5, 45, 54,55,56]

Metal	n	m	$\epsilon(eV)$	С	a (Å)
Pd	12	6	3.2864e-3	148.205	3.8813
Ni	10	5	7.3767e-2	84.745	3.5157
Au	11	8	7.8052e-2	53.581	4.065

3.3. Simülasyon Detayları

Hazırlanan bu çalışmada, 1372 atomluk fcc ideal örgüdeki sistemler incelenmiştir. Bu nedenle simülasyon kutusu sınırları en yakın 7. atoma genişletilmiştir. 1372 atomluk sistem, moleküler dinamik yöntem için en uygun sistemlerden biridir. Başarılı sonuçlar verdiği için birçok çalışmada 1372 atomluk sistemler kullanılmıştır.

HPN (sabit entalpi, sabit basınç) çerçevede run'lar sistem 0.1K' den başlanarak 100K farklarla malzemeler erime noktalarına kadar ısıtıldı. Her 100K ısıtma sonunda 2000 adımlık dengeleme yapıldı ve sistem dengeye gelebilmesi için bekletildi. Yani sıcaklık sabit tutularak 2000 adımlık istatistik yapıldı. HPN çerçevedeki denge işleminden sonra TPN (sabit sıcaklık, sabit basınç) çerçeve kullanıldı ve 20000 adımlık üretim simülasyonları yapıldı. Buradan elde edilen verilerle malzemelerin yoğunluk, entalpi, erime noktası ve örgü parametreleri hesaplandı. Bundan sonraki aşamada EVN (sabit enerji, sabit hacim) çerçeve kullanıldı ve sistemin basınca bağlı fiziksel özellikleri hesaplandı. EVN çerçevede malzemelerin hacim modülleri ve elastik sabitleri hesaplandı. Bunun için TPN çerçevede hesaplanan hacim temel alınarak 100K'lik ısıtmalar ve ardından 5000 adımlık dengelemeler yapıldı. Denge runları ardından 50000 adımlık (100ps süreli) üretim runları atıldı.

Matematik hesaplamalarda beşinci dereceden Taylor serisi, Gear üretici-düzenleyici algoritma içerisinde $\Delta t = 0.002 \ ps$ 'lik aralıklarla kullanıldı.

BÖLÜM 4. SONUÇLAR VE DEĞERLENDİRMELER

4.1. Elastik Sabitler

4.1.1. Sıcaklığa göre elastik sabitlerin analizi

Malzemelerin elastik sabitlerinin bilinmesi, malzemeler hakkında birçok mikrokanonik özellikleri belirlenmesine olanak sağlar. Bunlardan en önemlileri katı malzemelerin sertlikleri ve kırılganlıkları ile ilgili bilgiler vermesidir. Ayrıca C_{ij} elastik sabitlerin bilinmesi, yoğunluğunda hesaba katılmasıyla madde içindeki sesin dağılma hızının bulunmasını sağlar.

Pd, Ni, Au saf metalleri ve diğer yedi alaşım için hesaplanan C_{11} ve C_{12} elastik sabitleri grafiklerle ve bu malzemelerin fit parametreleri tablolar halinde gösterilmiştir.

Şekil 4.1. Pd, Ni, Au, Pd_{0.5}Ni_{0.5} ve Ni_{0.5}Au_{0.5} için bulunan C_{11} değerleri ve fit parametreleri

Şekil 4.1'de Pd, Ni, Au metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ve $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ alaşımları için C_{11} elastik sabitleri verilmiştir. Böylece paladyum eklenmemiş durumda $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ süper alaşımının ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ yüksek elastik sabitli metal alaşımının C_{11} elastik sabitleri ile saf metallerin elastik sabitleri karşılaştırılmıştır. Ni, en yüksek C_{11} elastik sabit değerine, Au ise en düşük değere sahiptir.

Grafikte göze çarpan durum, $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ alaşımının C_{11} değerlerinin kendini oluşturan metallerden daha düşük olmasıdır. Benzer olarak $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ alaşımının C_{11} değerlerinin Ni ile Au değerleri arasında orta noktalarda bir yerlerde olması beklenirken Au metaline daha yakın olduğu görülmüştür.

Şekil 4.2 ve Şekil 4.3'e bakıldığında en yüksek C_{11} elastik sabite sahip olan malzemenin Ni saf metali olduğu görülmüştür. Au saf metalinin ise en düşük C_{11} elastik sabitine sahip olduğu ve oda sıcaklığına yaklaştıkça elastik sabitinin hızlı bir şekilde azaldığı gözlenmiştir. Bu nedenle Ni metalinin diğer saf metaller olan Pd ve Au'a göre daha elastik bir malzeme olduğu görülür.

Şekil 4.2. Pd, Ni, Au, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ ve $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ için bulunan C_{11} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.2'de $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ 'nin yüksek Ni konsantrasyonuna ve dolayısıyla yüksek C_{11} elastiklik katsayısına sahip olmasına rağmen $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ 'a kıyasla Au konsantrasyonu daha yüksek olduğu için daha yumuşak yapıda olduğu görülmektedir.

Şekil 4.3. Pd, Ni, Au, Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} ve Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} için bulunan C_{11} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.3'de yükselen Pd konsantrasyonu $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımlarında C_{11} elastiklik katsayısını artırmıştır.

Şekil 4.4. $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ için bulunan C_{11} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.4'te ilginç bir durumla karşılaşılmıştır. Alaşımlardaki Pd konsantrasyonunun arttırılmasıyla alaşımların sertlik oranlarının azaldığı ancak, Pd'un %5 katkısının bulunduğu alaşımın, Pd'un %10 katkısı olan alaşımdan daha yüksek bir C_{11} elastik sabitine sahip olduğu görülmektedir.

Ayrıca grafiklere bakıldığında Au'ın düşük elastik sabiti nedeniyle en yumuşak malzeme olduğu ve alaşımların Ni-Au aralığında değerler aldığı görülür. Yani bu alaşımlar Ni kadar elastik, Au kadar yumuşak malzemeler olmadığı saptanmıştır.

 C_{12} değerleri için saf metaller, üçlü ve ikili alaşımlar Şekil 4.5, Şekil 4.6, Şekil 4.7 ve Şekil 4.8'de birbirleri ile karşılaştırılmıştır.

Şekil 4.5. Pd, Ni, Au, Pd_{0.5}Ni_{0.5} ve Ni_{0.5}Au_{0.5} için bulunan C_{12} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.5'te Ni_{0.5}Au_{0.5} alaşımının kendini oluşturan Ni ve Au metallerinden daha yüksek C_{12} elastik sabit değerlerine sahip olduğu görülmüştür. Pd_{0.5}Ni_{0.5} alaşımının C_{12} değeri de beklenenden yüksek çıkarak Ni metalinin değerine yaklaşmıştır.

Şekil 4.6 ve Şekil 4.7'de saf metaller ve üçlü alaşımlar karşılaştırılmıştır.

Şekil 4.6. Pd, Ni, Au, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ ve $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ için bulunan C_{12} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.7. Pd, Ni, Au, Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} ve Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} için bulunan C_{12} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.6 ve Şekil 4.7'de görüldüğü gibi Au düşük sıcaklıklarda Ni ile aynı olabilecek yüksek C_{12} elastik sabit değerlerine sahipken sıcaklığın artmasıyla Au değerleri hızla azalmaktadır. $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ ve

 $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları ise düşük sıcaklıklarda kendilerini oluşturan metallerden yüksek C_{12} elastik sabitlerine sahip olmakta, bu durum sıcaklıkla değişmektedir.

Şekil 4.8'de üçlü alaşımların C_{12} elastik sabitleri gösterilmiştir. Pd katkısı arttıkça C_{12} elastik sabitinin büyüklüğü düşmektedir.

Şekil 4.8. $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ için bulunan C_{12} değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.8'de C₁₂ elastik sabitlerinde sıcaklığa bağlı azalma şiddeti Pd katkısı arttıkça azalma eğilimindedir. Yani alaşımların elastik sabitleri büyükten küçüğe doğru, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ > $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ > $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ > $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ > $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ olarak sıralanır.

Simülasyon sonunda 0.1K değerinden başlayarak erime noktasına kadar bulunan elastik sabitler;

$$C_{XX}(T) = aT + b \tag{4.2}$$

şeklinde birinci dereceden bir fonksiyona fit edilmiştir. Her malzeme için bulunan fit parametreleri (a ve b) Tablo 4.1'de gösterilmiştir.

Malzeme	Elastik Sabit	a (GPa/K)	b (GPa)
Pd		-0.06294	222.653
Ni		-0.06190	235.469
Au		-0.07300	212.160
Pd _{0.5} Ni _{0.5}		-0.05660	215.891
Ni _{0.5} Au _{0.5}	C	-0.06521	214.297
Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48}	C ₁₁	-0.06178	213.259
Pd _{0.10} Ni _{0.45} Au _{0.45}		-0.06139	212.440
Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4}		-0.06196	214.253
Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33}		-0.06212	215.084
Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25}		-0.06072	215.691
Pd		-0.03197	150.140
Ni		-0.02996	162.705
Au		-0.04900	163.680
Pd _{0.5} Ni _{0.5}		-0.03270	162.447
Ni _{0.5} Au _{0.5}	C	-0.04157	174.746
Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48}	C ₁₂	-0.04136	173.600
Pd _{0.10} Ni _{0.45} Au _{0.45}		-0.03998	172.324
Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4}		-0.03896	169.916
Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33}		-0.03829	167.037
Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25}		-0.03576	162.743

Tablo 4.1 Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ için C_{11} ve C_{12} fit parametreleri.

Grafiklerde alaşım içerisindeki Pd miktarının artmasıyla, alaşımların grafik çizgilerinin saf Pd metalinin grafik çizgisine yaklaştığı görülür. Yani alaşımdaki Pd miktarı %100'e yaklaştırıldığında, Pd saf metalinin grafik çizgisiyle üst üste geleceği grafiklere bakılarak söylenebilir.

Saf metaller, ikili ve üçlü alaşımlar için *B* hacim modülleri;

$$B = \frac{1}{3}(C_{11} + 2C_{12}) \tag{4.3}$$

eşitliği kullanılarak hesaplanmıştır.

B hacim modülü değerlerinin grafikleri Şekil 4.9, Şekil 4.10, Şekil 4.11 ve Şekil 4.12'de verilmiştir.

Şekil 4.9'ta saf metallerin ve ikili alaşımların B hacim modülü grafiği çizildi ve karşılaştırma yapıldı.

Şekil 4.9. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ve $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ ikili alaşımları için elde edilen B hacim modülü değerleri grafiği.

Şekil 4.9'da Ni_{0.5}Au_{0.5} ikili alaşımın en yüksek hacim modülü değerine, Pd saf metalinin ise en düşük hacim modülü değerine sahip olduğu görülmektedir. Ancak sıcaklığın artmasıyla Ni saf metali en yüksek hacim modülü değerini, Au ise en düşük hacim modülü değerini aldığı görülmüştür.

Pd_{0.5}Ni_{0.5} ikili alaşımı kendini oluşturan Pd ve Ni saf metalleri arasında hacim modülü değerini aldığı saptanmıştır.

Şekil 4.10 ve Şekil 4.11'de saf metallerin B hacim modülü değerleri üçlü alaşımlarla karşılaştırılmıştır.

Şekil 4.10. Pd, Ni, Au saf metalleri, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} üçlü alaşımları için elde edilen B hacim modülü değerleri grafiği.

Şekil 4.11. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, üçlü alaşımları için elde edilen B hacim modülü değerleri grafiği.

Şekil 4.10 ve Şekil 4.11'e bakıldığında Ni saf metalin en büyük hacim modülü değerini aldığı ve Pd'nin en düşük hacim modülü değerine sahip olduğu anlaşılmaktadır. Ancak sıcaklığın artmasıyla Au saf metali en düşük hacim modülü

değeri almıştır. Üçlü alaşımların saf metaller arası hacim modülü değerleri aldığı görülmektedir.

Şekil 4.12'de Ni_{0.5}Au_{0.5} ikili alaşımı ve üçlü alaşımların hacim modülü değerleri gösterilmiştir.

Şekil 4.12 incelendiğinde, Ni-Au alaşımına Pd eklenmesiyle hacim modülü değerlerinin düştüğü görülmüştür. Yani grafiteki alaşımlar küçükten büyüğe doğru, Ni_{0.5}Au_{0.5}> Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}> Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}> Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}> Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}> Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} olarak sıralanmaktadır.

Elde edilen Q-SC elastik sabit ve hacim modülü değerlerinin deneysel değerlerle uyumlu olduğu görülmüştür.

Bu çalışmada elde edilen C_{11} , C_{12} ve *B* değerleri ve bilimsel çalışmalarda bulunan değerler Tablo 4.2'de karşılaştırıldı ve yapılan inceleme sonunda bilimsel çalışmalarda bulunan değerlerle çalışmamızda bulunan değerlerin uyum içinde olduğu görüldü.

	T (K)	Referans	$C_{11}(GPa)$	$C_{12}(GPa)$	B(GPa)
	0		217.3	149.7	172.2
	300	Q-SC	202.7	140.7	161.0
		[57]	234.1	176.1	195.4
		[58]	234.2	176.1	195.4
Pd	0	[59]	242.0	174.0	196.6
		[60]	156.8	113.4	127.8
		[Den 20]	234.1	176.1	195.4
		[Den. 20]	227.1	176.1	193.1
	300	[28]	248.3	176.2	200.2
		[61]	232.2	178.0	196.0
	0	0.50	230.7	161.2	184.3
	300	Q-SC	215.2	152.9	173.7
		[57]	261.2	150.8	187.6
		[58]	261.2	150.8	187.6
Ni	0	[59]	243.8	164.0	190.6
		[60]	170.3	55.7	93.9
		[62]	329.0	218.0	255.0
		[D., 20]	261.2	150.8	187.6
	300	[Den. 20]	250.8	150.0	183.6
	0	0.50	210.1	162.4	178.3
Δ11	300	Q-5C	190.5	149.2	163.0
Au	0	[Den 57]	201.6	169.7	180.3
	300		192.3	163.1	172.8
Pdo Nio r	0		213.7	162.6	179.7
1 00.51 110.5	300		198.6	152.4	167.8
Nio - Auo -	0		211.2	173.8	186.3
110.57 100.5	300		193.8	162.3	172.8
$\mathbf{Pd}_{\mathbf{a}}$	0		211.9	173.4	186.2
1 40.051 10.477 440.48	300		195.1	161.3	172.6
Pda 10Nia 45 Aug 45	0		209.8	172.9	185.2
1 u _{0.101} u _{0.457} u _{0.45}	300		193.8	160.1	171.3
Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4}	0	Q-SC	212.4	169.8	184.0
	300		195.1	157.5	170.1
	0		212.4	166.9	182.1
r u _{0.331} v1 _{0.33} Au _{0.33}	300		196.3	155.0	168.7
Dd Ni Au	0		213.3	162.4	179.4
Pu _{0.5} IN1 _{0.25} Au _{0.25}	300		196.2	151.5	166.4

Tablo 4.2. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için bulunan C_{11} ve C_{12} değerleri ve diğer çalışmalarda hesaplanan değerler.

Deneysel değerlendirme için [20,57] numaralı referanslar kullanılmıştır. Ayrıca Pd ve Ni için çalışmada bulunan değerler, diğer [28, 57, 58, 59, 60, 61, 62] referans numaralı çalışmalarda bulunan sonuçlarla karşılaştırılarak yakın sonuçların bulunduğu görüldü. Tablo 4.2'e yardımı ile saf metallerin C_{11} , C_{12} ve B değerleri için 0K ve 300K'deki yüzde bağıl hataları hesaplanmıştır. C_{11} elastik sabitlerinde 0K'de Pd, Ni ve Au saf metalleri için yüzde bağıl hata oranları sırayla %7.17, %11.6 ve %4.21'dir. 300K için ise sırasıyla, %10.7, %14.19, %0.91 olarak hesaplanmıştır.

 C_{12} elastik sabitlerinde 0K için Pd, Ni ve Au metallerinin yüzde hataları sırasıyla, %14.9, %6.8 ve %3.145 ve 300K'de ise sırasıyla, %20.1, %1.89 ve %8.51 olarak hesaplanmıştır. *B* hacim modülü içinse, 0K'de yine sırasıyla, %11.87, %1.75 ve %1.12 olarak ve 300K'de %16.6, %5.39 ve %5.88 olarak yüzde bağıl hataları hesaplanmıştır.

4.1.2. Konsantrasyona göre elastik sabitlerin analizi

Bu kısımda malzemelerin elastik sabitleri ve hacim modüllerinin oda sıcaklığında yani yaklaşık 300K'de Palladyumun katkısıyla alaşımların nasıl değişim gösterdiği incelenmiş, bu değişimler Şekil 4.13, Şekil 4.14 ve Şekil 4.15'te gösterilmiştir.

Şekil 4.13. Ni_{0.5}Au_{0.5}(a), Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48} (b), Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45} (c), Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} (d), Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e), Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} (f) alaşımları için bulunan C_{11} değerlerinin % Pd miktarlarına göre değişim grafiği.

Şekil 4.13'de göze çarpan durum %10 Pd katkılı alaşımın $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ 'ya göre daha düşük C₁₁ elastik sabit değeri alması ve ayrıca %50 Pd katkılı alaşımın %33 Pd katkılı alaşıma göre daha düşük C₁₁ değere sabit olmasıdır.

Şekil 4.14. Ni_{0.5}Au_{0.5}(a), Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48} (b), Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45} (c), Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} (d), Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e), Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} (f) alaşımları için bulunan C_{12} değerlerinin % Pd miktarlarına göre değişim ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.15. $Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c), $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f) alaşımları için bulunan *B* hacim modülü değerlerinin % Pd miktarlarına göre değişim ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.14 ve Şekil 4.15'te alaşımlardaki Pd miktarlarının arttırılmasıyla 300K' de C₁₂ elastik sabitlerinin ve B hacim modülü değerlerinin yaklaşık olarak parabolik azalma gösterdiği saptanmıştır.

4.2. Yoğunluk Analizi

4.2.1. Sıcaklığa göre yoğunluk analizi

Malzemelerin önemli fiziksel özelliklerinden biri yoğunluktur. Simülasyonun tutarlılığın kanıtlanması, malzemenin bilimsel ve endüstriyel alanlarda kullanımı açısından yoğunluk değerlerinin doğru hesaplanması önemlidir. Yoğunluk erime noktasını belirlemek için bir ölçü olarak kullanılabilmektedir. Metallerdeki katı-sıvı faz geçişleri, yoğunluktaki ani değişikliklerden yararlanır.

Bu çalışmada malzemelerin yoğunluk değerleri 20000 adımlık TPN çerçevede elde edilmiştir. Simülasyon sonucunda oluşan sıcaklığa bağlı yoğunluk grafiği Şekil 4.16'de gösterilmiştir.

Şekil 4.16. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı yoğunluk değerleri grafiği.

Şekil 4.16'e bakıldığında sıcaklık arttıkça saf metallerin, ikili ve üçlü alaşımların yoğunluklarının azaldığı görülür. Yoğunluğu en yüksek olan saf Au metali ve yoğunluğu en düşük değere sahip malzemenin saf Ni metali olduğu görülür. Ni-Au alaşımına Pd eklenmesi ve Pd miktarının her bir alaşım için artmasıyla yoğunluk değerleri düşüşe geçmiştir.

Ayrıca Pd_{0.5}Ni_{0.5} ikili alaşımının kendini oluşturan Pd ve Ni saf metallerinin arasında bir yoğunluk değeri almaktadır. Ayrıca Ni_{0.5}Au_{0.5} ikili alaşımı kendini oluşturan Ni saf metaline daha yakın yoğunluk değeri almıştır.

Çalışılan malzemelerin yoğunluk değerlerinin, deneysel verilerle uyumlu olduğu görülmüştür. Pd, Ni ve Au elementleri için 0K'deki yüzde bağıl hataları sırasıyla %0.32, %0.89 ve %0.3 olarak ve 300K'de yüzde bağıl hatalar ise %0.41, %0.31 ve %0.62 olarak hesaplanmıştır.

Çalışmamızda hesaplanan 0K ve 300K'deki yoğunluk değerleri, deneysel değerlerle birlikte Tablo 4.3'te verilmiştir.

Tablo 4.3. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için 0K ve 300K'deki deneysel yoğunluk değerleri ve hesaplanan yoğunluk değerleri,(Birimler gr/cm³ cinsindendir) a: [20], b: [63].

Malzemeler	0 K	300 K	0 K Deneysel	300 K Deneysel
Pd	12.17	11.95	12.13 ^a	12.00 ^b
Ni	9.04	8.88	8.96 ^b	8.908 ^b
Au	19.54	19.18	19.48 ^a	19.30 ^a
Pd _{0.5} Ni _{0.5}	10.72	10.54	-	-
Ni _{0.5} Au _{0.5}	15.27	15.02	-	-
Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48}	15.15	14.91	-	-
Pd _{0.10} Ni _{0.45} Au _{0.45}	14.93	14.69	-	-
$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$	14.59	14.37	-	-
Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33}	14.20	14.0	-	-
Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25}	13.63	13.42	_	-

4.2.2. Konsantrasyona göre yoğunluk analizi

Ni-Au ikili alaşımına Pd katkısıyla sabit sıcaklıkta (300K), Pd'nin farklı konsantrasyonlarının bulunduğu alaşımlardan elde edilen yoğunluk değerlerinin değişimi Şekil 4.17'te gösterilmektedir.

Şekil 4.17. Ni_{0.5}Au_{0.5}(a), Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48} (b), Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45} (c), Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} (d), Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e), Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} (f) alaşımları için bulunan yoğunluk değerlerinin % Pd miktarlarına göre değişim ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.17'e bakıldığında sabit sıcaklıkta alaşımlardaki Pd miktarının arttırılması ve buna bağlı olarak Au saf metali oranının azaltılmasıyla yoğunluk değerlerinin yaklaşık doğrusal olarak azaldığı gözlenmiştir.

4.3. Örgü Parametreleri

4.3.1. Sıcaklığa göre örgü parametreleri analizi ve bağlanma enerjisi

Örgü parametrelerinin hesaplanması, incelenen malzemenin termal özellikleri hakkında önemli bilgiler verir. Ayrıca örgü parametreleri, zorlanmanın ölçülmesi ve malzemelerdeki yapı kusurlarının belirlenmesi açısından önemlidir.

Bu çalışmada örgü parametrelerini hesaplamak için 20000 adımlık TPN çerçeve kullanılmıştır. 0K'den erime noktasına kadar bulunan örgü parametreleri değerleri,

$$\alpha(T) = \alpha T^2 + bT + c \tag{4.4}$$

şeklinde ikinci dereceden bir fonksiyona fit edilmiştir. Elde edilen verilere göre çizilen grafikler Şekil 4.18, Şekil 4.19, Şekil 4.20 ve Şekil 4.21'de verilmiştir.

Şekil 4.18. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı örgü parametresi ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.19. Pd, Ni, Au saf metalleri ve Pd_{0.5}Ni_{0.5}, Ni_{0.5}Au_{0.5}, Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı örgü parametresi ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.18 ve Şekil 4.19'de Pd, Ni, Au saf metalleri, ikili ve üçlü alaşımların örgü parametreleri birbirleri ile karşılaştırılmıştır. Çalışma içerisindeki örgü parametresi en yüksek olan malzemenin saf Au metali, örgü parametresi en düşük olan malzemenin saf Ni metali olduğu ve ayrıca saf Pd metalinin örgü sabitinin Ni metalinden daha büyük olduğu görülmektedir. Pd_{0.5}Ni_{0.5} ve Ni_{0.5}Au_{0.5} ikili alaşımlarının üçlü alaşımlara göre daha yüksek örgü parametreleri değeri aldığı görülmektedir. Örgü parametreleri sıcaklığa bağlı parabolik değişme göstermektedir.

Şekil 4.20. Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48},Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı örgü parametresi ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.21. Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için bulunan sıcaklığa bağlı örgü parametresi ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.20 ve Şekil 4.21'de, Ni-Au alaşımına Pd katkısının eklenmesiyle daha büyük Pd katkısının olduğu üçlü alaşımlarda örgü parametre değerlerinin daha yüksek olduğu saptandı. Ayrıca bu artışa yüksek örgü sabiti değerine sahip olan Au oranının üçlü alaşımlar içinde azaltılmasının da etkili olduğu görüldü.

Grafiklerde de görüldüğü gibi Pd miktarı artmasıyla alaşımların grafik çizgileri Pd metaline yaklaşır. Çalışmamızda Au elementinin örgü parametresinin büyük çıkması, bu malzemenin diğer malzemelere göre daha işlenebilir olduğunu gösterir. Bu özelliği sayesinde metaller arasında Au metali, sanayide çekiçle dövülerek şekil verilebilen en kolay metaldir. Yani altın çekiçle dövülerek ince bir tabaka haline getirilebilir. Örneğin, bir gram altın dövülerek 180 cm^2 'lik bir tabaka haline getirilebilir. Başka bir deyişle, bir altın yaprağının kalınlığı 1 cm'nin milyonda biri kadar olabilir; bu kalınlık 1000 atomun kalınlığı kadardır [64].

0K ve 300K sıcaklık değerleri için E_c değerleri Q-SC potansiyelindeki toplam enerji ifadesinden hesaplanmış ve Tablo 4.5'te gösterilmiştir. Bulunan toplam enerji 1372'ye bölünerek atom başına düşen E_c değeri hesaplanmıştır.

Malzeme	$a \ge 10^{-8} (\text{\AA}/\text{K}^2)$	b x 10 ⁻⁵ (Å/K)	c (Å)
Pd	2.703	4.958	3.877
Ni	1.942	5.409	3.508
Au	3.159	6.877	4.061
Pd _{0.5} Ni _{0.5}	1.950	5.714	3.712
Ni _{0.5} Au _{0.5}	2.177	6.060	3.816
$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$	2.132	6.085	3.822
Pd _{0.10} Ni _{0.45} Au _{0.45}	2.082	6.100	3.823
Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4}	2.355	5.839	3.829
$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$	2.245	5.842	3.841
Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25}	2.301	5.710	3.849

Tablo 4.4. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.3}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için a, b, c örgü denklemi fit parametreleri.

Simulasyon içindeki etkileşmenin olduğu genişlik aralığında, enerji denkleminin çözülmesinden elde edilen kuvvetin integrali alınarak denge durumundaki konumlar elde edilmiştir. Ayrıca denge mesafesi konumlarından fcc yapıya göre a örgü

Simulasyon sonucu hesaplanan örgü sabiti (α) ve bağlanma enerjisi değerleri, deneysel değerler ve diğer bilimsel çalışmalardan örnek değerlerle karşılaştırılarak Tablo 4.5'te gösterilmiştir.

Tablo 4.5. Pd, Ni, Au saf metalleri ve Pd_{0.5}Ni_{0.5}, Ni_{0.5}Au_{0.5}, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için 0K ve 300K'de hesaplanan örgü sabiti α ve E_c bağlanma enerjisi değerleri, deneysel değerler ve referans alınan bilimsel çalışmaların değerleri.

	T (K)	Referans	a (Å)	$E_c (eV/mol)$
	0	0.50	3.87	-376.01
	300	Q-3C	3.89	-384.3
Dd	0	[58]	-	-391.0
Iu	0	[Den. 20]	-	-376.0
			3.89	-389.0
	300	[28]	3.89	-380.15
		[7]	3.89	-379.77
	0	0.50	3.50	-431.866
	300	Q-3C	3.52	-433.989
		[58]	-	-445.00
Ni	0	[62]	3.421	-
	0	[65]	3.523	-
		[D 20]	-	-428.00
	300	[Den. 20]	3.52	-
	0	0.50	4.06	-369.21
A	300	Q-3C	4.085	-316.58
Au	0	[Dan 20]	4.07	-368.0
	300	[Den. 20]	4.08	-363.91
DI NI	0	0.50	3.71	-402.159
r u _{0.51} 1 _{0.5}	300	Q-3C	3.73	-400.537
Nia	0	0.50	3.81	-400.111
1 1 0.5Au _{0.5}	300	Q-3C	3.83	-392.643
Pd. Ni. Au	0		3.82	-398.597
1 u _{0.05} 1 1 _{0.47} Au _{0.48}	300		3.84	-391.220
Pd. Ni. Au	0		3.82	-397.695
$r u_{0.10} n_{10.45} A u_{0.45}$	300		3.84	-390.394
Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4}	0	0.50	3.83	-395.462
	300	Q-3C	3.85	-388.268
Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33}	0		3.84	-392.044
	300		3.86	-385.005
Dd Ni Au	0		3.849	-388.754
$Pa_{0.5}N1_{0.25}Au_{0.25}$	300		3.869	-381.535

Pd, Ni metalinin deneysel değeri bulunamadığı için yalnızca Au metalin 0K'deki örgü sabiti için yüzde bağıl hata oranı %0.24 olarak ve Pd, Ni, Au saf metallerinin 300K için yüzde bağıl hata oranları ise %0, %0, %0.12 olarak bulunmuştur.

Aynı şekilde tablodan hareketle Pd, Ni, Au metallerinin 0K'deki bağlanma enerjisi için yüzde bağıl hataları sırasıyla, %0.002, %0.9, %0.32 olarak ve Pd ile Au metallerin 300K'deki yüzde bağıl hataları ise %1.24 ve %0.64 olarak bulunmuştur.

Yapılan her iki bağıl hata hesabının sonucuna bakarak hesaplanan simülasyon değerleri ile deneysel değerlerin çok uyumlu olduğu görülmüştür.

4.3.2. Konsantrasyona göre örgü parametreleri analizi

Ni-Au ikili alaşımına Pd eklenmesiyle sabit sıcaklıkta (300K), Pd'nin farklı konsantrasyonlarının bulunduğu alaşımlardaki örgü parametreleri değerlerinin değişim grafiği Şekil 4.22'de verilmiştir.

Şekil 4.22. $Ni_{0.5}Au_{0.5}(a)$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ (b), $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ (c), $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ (d), $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}(e)$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ (f) alaşımları için bulunan örgü parametreleri değerlerinin % Pd miktarlarına göre değişim ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.22'e bakıldığında, Pd katkısının artmasıyla alaşımların örgü parametre değerlerinin daha yüksek değerler aldığı görülmektedir.

Pd'un %5 ve %10 katkının olduğu alaşımlarda oda sıcaklığındaki örgü parametresi değerlerinin çok az değiştiği ancak Pd katkısının %20 ve daha fazla arttırılmasıyla grafik çizgisinin hemen hemen doğrusal bir değişim gösterdiği saptandı.

4.4. Termal Genleşme Katsayısı Hesabı

Metaller sıcaklığın etkisiyle belli bir miktarda termal genleşme gösterirler. Bu özellik geçiş metalleri için de önemlidir. Bilimsel ve mühendislik çalışmalarında, binalarda, köprülerde ve hatta demiryollarında sıcaklık nedeniyle meydana gelen termal genleşme kontrol altında tutulmalıdır. Bu nedenle metallerin ve alaşımların termal genleşme katsayıları bilinmesi önemlidir.

Termal genleşme katsayısını hesaplamak için, örgü parametrelerinden elde edilen fit denklemi (4.4) yardımıyla formüldeki fonksiyonun türevi alınarak bulunabilir.

$$\alpha(T) = \frac{1}{\alpha_0} \left[\frac{\partial \alpha(T)}{\partial T} \right]$$
(4.5)

(4.5) ifadesinde türev sonucu yerine yazıldığında,

$$\alpha(T) = \frac{1}{\alpha_0} (2\alpha T + b) \tag{4.6}$$

eşitliği ile elde edilir. Bu eşitlik yardımı ile Tablo 4.6'da simülasyon sonucunda hesaplanan değerlerle, saf metaller için bulunan deneysel değerler gösterilmiştir.

Tablo 4.6 yardımı ile Pd, Ni ve Au saf metalleri için bulunan termal genleşme katsayıları için bağıl hata oranları %45.68, %43.84 ve %52.11 olarak bulunmuş ve deneysel değerlere göre üstel katsayılarda hata çıkmadığı görülmüştür.

Malzemeler	α (<i>T</i>) x 10 ⁻⁵	α (<i>T</i>) x 10 ⁻⁵ Deneysel
Pd	1.689 K ⁻¹	1.16 K ⁻¹
Ni	1.864 K ⁻¹	1.30 K ⁻¹
Au	2.160 K ⁻¹	1.42 K ⁻¹
Pd _{0.5} Ni _{0.5}	1.844 K ⁻¹	-
Ni _{0.5} Au _{0.5}	1.920 K ⁻¹	-
Pd _{0.05} Ni _{0.47} Au _{0.48}	1.916 K ⁻¹	-
Pd _{0.10} Ni _{0.45} Au _{0.45}	1.912 K ⁻¹	-
Pd _{0.2} Ni _{0.4} Au _{0.4}	1.884 K ⁻¹	-
Pd _{0.33} Ni _{0.33} Au _{0.33}	1.862 K ⁻¹	-
Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25}	1.832 K ⁻¹	-

Tablo 4.6. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için 300K'de hesaplanan $\alpha(T)$ termal genleşme katsayıları ve deneysel değerler [63, 66].

4.5. Entalpi Değerleri Analizi ve Isı Sığası Hesabı

4.5.1. Sıcaklığa göre entalpi değerleri analizi

Hazırlanan bu çalışmada entalpi değerleri TPN çerçeve kullanılarak hesaplanmıştır. Çalışmada bulunan entalpi değerleri,

$$H(T) = \alpha T^2 + bT + c \tag{4.7}$$

olacak şekilde ikinci dereceden bir fonksiyona fit edilmiştir.

Şekil 4.23 ve Şekil 4.24'de saf metaller, ikili ve üçlü alaşımların entalpi değerlerinin sıcaklıkla değişimi gösterilmiş ve tüm malzemeler birbirleri ile karşılaştırılmıştır.

Şekil 4.23. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için hesaplanan entalpi değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.24. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için hesaplanan entalpi değerleri ve fit parametreleri grafiği.

Şekil 4.23 ve Şekil 4.24'de entalpi değeri en büyük olan malzemenin saf Au metali olduğu ve en düşük entalpi değerine sahip malzemenin Ni metali olduğu görülür. Bu

sonuçta bize Ni metalinin çalışılan diğer malzemeler arasında en güçlü bağlanma enerjisine sahip olduğunu gösterir.

Çalışmadaki tüm ikili ve üçlü alaşımlar Pd-Ni aralığında entalpi değerleri aldığı görülmüştür. Pd_{0.5}Ni_{0.5} ve Ni_{0.5}Au_{0.5} ikili alaşımların üçlü alaşımlara göre daha düşük entalpi değerlerine sahip olduğu ve sıcaklığın artmasıyla entalpi değerlerinin arttığı görülmüştür.

Şekil 4.25'te ise üçlü alaşımlar birbirleri ile karşılaştırılmıştır. Pd miktarının arttırılmasıyla alaşımların entalpi değerlerinin doğrusal olarak arttığı görüldü.

Üçlü alaşımların entalpi değerleri büyükten küçüğe doğru $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} > Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33} > Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} > Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45} > Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ olarak sıralanır.

Simulasyon sonucunda entalpi değerleri için hesaplanan fit parametreleri Tablo 4.7'de verilmiştir.

Malzeme	a x 10 ⁻⁶ (kj/molK ²)	b x 10 ⁻⁴ (kj/molK)	c (kj/mol)
Pd	3.328	228.799	-377.432
Ni	2.108	249.317	-431.659
Au	3.504	236.071	-369.035
Pd _{0.5} Ni _{0.5}	2.200	244.890	-402.128
Ni _{0.5} Au _{0.5}	2.979	236.137	-400.039
$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$	2.851	237.786	-398.654
$Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$	3.127	234.924	-397.772
$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$	3.355	231.639	-395.572
$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$	3.234	232.597	-392.323
$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$	2.982	233.862	-388.856

Tablo 4.7. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için a, b, c entalpi değerleri fit parametreleri.

4.5.2. Konsantrasyona göre entalpi analizi

Ni-Au ikili alaşımına Pd eklenmesiyle farklı konsantrasyonlardaki alaşımların sabit sıcaklıktaki (300K) entalpi değerleri değişimi Şekil 4.26'te gösterilmiştir.

Şekil 4.26'da oda sıcaklığında alaşımlardaki Pd miktarının artmasıyla entalpi değerlerinin arttığı ve doğrusal bir artış gösterdiği saptanmıştır.

Buna göre alaşımların oda sıcaklığındaki entalpi değerleri büyükten küçüğe doğru $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ > $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ > $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$ > $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ > $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ > $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ olarak sıralanmıştır.

4.5.3. Isı sığası hesabı

(4.7) denkleminin sıcaklığa göre türevi,

$$C_p(T) = \left[\frac{\partial H(T)}{\partial T}\right]_p \tag{4.8}$$

şeklinde alındığında (4.7) denklemi değişinin doğrusal olduğu göz önüne alınarak, grafik aşağıdaki doğrusal denkleme fit edilmiştir.

$$C_p(T) = 2\alpha T + b \tag{4.9}$$

formülü ile gösterilir. (4.9) denklemini ve Tablo 4.7'deki a ve b değerleri kullanılarak her bir sıcaklık değeri için malzemelerin ısı sığaları hesaplanabilir.

Buna göre (4.9) denkleminden faydalanarak çalışılan malzemelerin 300K için hesaplanan ısı sığası değerleri ve deneysel değerler Tablo 4.8'de verilmiştir.

Tablo 4.8'deki deki deneysel değerler ve hesaplanan değerlerle karşılaştırıldığında, Pd, Ni ve Au saf metalleri için bağıl yüzde hatası sırasıyla %3.32, %0.59 ve %1.32 olarak çıkmıştır.

Bu sonuç bize deneysel değerlerle hesaplanan değerlerin çok uyumlu olduğunu göstermektedir.

Malzemeler	$\int (k lmol^{-1}K^{-1})$	$C_p \left(k Jmol^{-1} K^{-1} \right)$
Watzemeter	$o_p(R)$ more R	Deneysel
Pd	0.024876	0.025995
Ni	0.026196	0.026041
Au	0.025415	0.025325
Pd _{0.5} Ni _{0.5}	0.025809	-
Ni _{0.5} Au _{0.5}	0.025401	-
$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$	0.025489	-
$Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$	0.025369	-
$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$	0.025177	-
$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$	0.025200	-
$Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$	0.025175	-

Tablo 4.8. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için hesaplanan 300K sıcaklıktaki ısı sığası ve bulunabilen deneysel değerleri(Pd ve Ni için [63,64], Au için [67])

4.6. Erime Noktaların Belirlenmesi

Erime noktaları, malzemelerin birçok fiziksel özelliğine bakılarak belirlenebilir. Yani çalışmamızda incelenen malzemelerin, entalpi, yoğunluk, elastik sabitler ve örgü parametreleri grafiklerine bakılarak erime noktaları tespit edilebilir. Çünkü erime noktasının olduğu sıcaklık aralığında grafiklerde ani düşüş ya da çıkışlar görülmektedir. Buda bize o sıcaklık aralığında malzemelerin tamamen eridiğini gösterir.

Malzemelerin tam anlamıyla erime noktaların tayini için ortalama kare yer değiştirmeden faydalanılmıştır.

Ortalama kare yer değiştirmeler TPN çerçeve kullanılarak hesaplanmış ve grafiklerle gösterilmiştir. Ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiklerine bakıldığında sıcaklığın artmasıyla malzeme içindeki atomların birbirinden uzaklaşma ölçüleri hakkında bilgi alınabilir. Yani katı halde olan malzemelerde, malzeme içi ileri-geri titreşimler vardır ve grafiklerde yan yana düzensiz pikler görülür. Malzeme erimeye

başladığında, atomların birbirinden düzenli hızlarla uzaklaşmasıyla düzensiz piklerin azaldığı, daha düzgün eğriler ortaya çıktığı görülmüştür. Malzeme tamamen eridikten sonra da düzensiz piklerin ortadan kaybolduğu ve düzgün eğrilerin oluştuğu görülmüştür.

Erime sıcaklıkları, ortalama kare yer değiştirmelerin sürekliliğinden ve sıvılaşma ile artış gösteren difüzyon katsayılarındaki büyük değişimlerden belirlenir.

Çalışılan malzemelere ait ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı değişimleri grafiklerle, Şekil 4.27'den Şekil 4.36'a kadar grafiklerle gösterilmiştir.

Ayrıca Şekil 4.37'de alaşımların konsantrasyona göre erime noktaları karşılaştırılmıştır.

Şekil 4.27. Pd metali için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.28. Ni metali için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.29. Au metali için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.30. $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.31. Ni_{0.5}Au_{0.5} alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.32. $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.33. $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.34. Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4} alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.35. $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$ alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

Şekil 4.36. Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımı için erime noktası civarında ortalama kare yer değiştirmenin zamana bağlı grafiği.

4.6.1. Konsantrasyona göre erime noktaları

Ni_{0,5}Au_{0,5} ikili alaşımı ile bu ikili alaşıma Pd katkıyla elde edilen üçlü alaşımların erime noktaları Şekil 4.37'de karşılaştırılmıştır.

Grafiklere bakıldığında Pd_{0.5}Ni_{0.5}, Ni0_{.5}Au_{0.5}, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45} alaşımlarının kendini oluşturan bütün malzemelerden daha düşük sıcaklıkta eridiği görülüyor. Yani bu alaşımlar ötektiklik (eutectic) özelliğine sahiptirler [68,69]. Bu malzemeler, sanayide birçok kullanım alanına sahiptirler. Düşük erime noktaları nedeniyle fiziksel olarak daha az enerjiyle daha uygun işlenme ve kullanılabilmeleri olanağı vardır. Bu tür malzemelerin hafızalı alaşım olma olasılıkları diğerlerinden daha fazladır [70, 71].

Çizilen bu grafiklerde saptanan saf metaller, ikili ve üçlü alaşımlar için erime noktaları Tablo 4.9'da verilmiştir. Ayrıca saf metaller için bulunan deneysel değerlerde tabloda gösterilerek karşılaştırma yapılmıştır.

Tabloya bakarak saf Pd, Ni ve Au metalleri için ortalama yer değiştirme yüzde bağıl hataları sırasıyla, %0, %0.63 ve %4.041 olarak hesaplanmıştır ve deneysel değerler ile bulunan değerlerin çok uyumlu olduğu görülmüştür.

Malzeme	Hesaplanan Erime	Deneysel Erime
	Noktaları	Noktaları
Pd	~1825 K	~1825 K
Ni	~1715 K	~1726 K
Au	~1390 K	~1336 K
Pd _{0.5} Ni _{0.5}	~1595 K	-
Ni _{0.5} Au _{0.5}	~1355 K	-
$Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$	~1365 K	-
$Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$	~1380 K	-
$Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$	~1450 K	-
$Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$	~1495 K	-
Pd _{0.5} Ni _{0.25} Au _{0.25}	~1565 K	-

Tablo 4.9. Pd, Ni, Au saf metalleri ve $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$, $Ni_{0.5}Au_{0.5}$, $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$, $Pd_{0.1}Ni_{0.45}Au_{0.45}$, $Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}$, $Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}$, $Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25}$ alaşımları için hesaplanan erime noktası değerleri ve bulunabilen deneysel değerler [63].

4.7. Tartışma ve Değerlendirmeler

Bu çalışmada Pd, Ni, Au saf metalleri, bu saf metallerden meydana gelen iki farklı ikili alaşımın ve beş farklı üçlü alaşımın fiziksel özellikleri moleküler dinamik yöntemi kullanılarak incelenmiştir. Hesaplanan değerler daha önceki yıllara ait moleküler dinamik çalışmaları ile karşılaştırılmıştır.

Bu çalışmamızda MD simülasyon yöntemi, moleküler dinamik için kullanılan algoritmalar, Sutton Chen, Quantum Sutton-Chen potansiyelleri ve malzemeler hakkında bilgi alınmasını sağlamak için kullanılan istatiksel çerçeveler hakkında detaylı bilgi verilmiştir.

Hazırlanan bu çalışmada Pd, Ni, Au saf metalleri ve Pd_{0.5}Ni_{0.5}, Ni_{0.5}Au_{0.5}, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}, Pd_{0.2}Ni_{0.4}Au_{0.4}, Pd_{0.33}Ni_{0.33}Au_{0.33}, Pd_{0.5}Ni_{0.25}Au_{0.25} alaşımları için simülasyon sonucunda elastik sabitler, hacim modülü, örgü parametreleri, yoğunluk, ısı sığası, bağlanma enerjisi, termal genleşme katsayısı, entalpi ve erime noktaları tayini yapılmıştır. Hesaplanan değerler bulunabilen deneysel değerlerle karşılaştırılmış ve elde edilen değerlerle uyum içinde olduğu görülmüştür.

Elastik sabitler hesaplanırken Şekil 4.1'de görüldüğü gibi $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ ikili alaşımı kendini oluşturan Pd ve Ni saf metallerinden daha düşük C₁₁ elastik sabitine sahip olması Ni_{0.5}Au_{0.5} alaşımın hafizalı metal özelliğinin Pd_{0.5}Ni_{0.5} alaşımında da var olduğu düşünülmektedir. Benzer durum oda sıcaklığında Ni_{0.5}Au_{0.5} alaşımının Au'nun C₁₁ değerine yakın çıkması yine bu özelliğin bir sonucu olarak düşünülebilir.

 C_{11} elastik sabitleri üçlü alaşımlardaki Pd katkısının arttıkta daha büyük değerler almaktadır. Bu durum Pd katkısının maddenin elastikliğini arttırdığını göstermektedir.

Şekil 4.4'te $Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}$ alaşımının $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ alaşımından daha yüksek C_{11} elastik sabitine sahip olması $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ üçlü alaşımında $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ 'ya benzer bir nokta yakaladığını yani hafizalı malzeme özelliğine sahip olabileceğini düşündürmektedir.

C12 elastik sabitlerinde Ni0.5Au0.5'nun en yüksek C12 değerine sahip olması, hafizalı

alaşımlardaki asıl etken olan C_{12} elastik sabitinin büyük çıkmasıyla örtüşmektedir. Bu durum $Pd_{0.5}Ni_{0.5}$ 'de doğrulanmaktadır.

Şekil 4.9'da Ni_{0.5}Au_{0.5} alaşımının en yüksek hacim modülüne sahip olması Pd_{0.5}Ni_{0.5}'nin ise Ni ile çok yakın hacim modülüne sahip olması Ni_{0.5}Au_{0.5} alaşımının çok baskın hacim modülüne sahip olduğunu ve dolayısıyla her zaman eski hallerine dönme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Bu ise ikili alaşımın hafizalı alaşım olabilme özelliklerini desteklemektedir. Saf metaller içinde Au en yumuşak metal olmasına rağmen Ni_{0.5}Au_{0.5} ve Pd_{0.5}Ni_{0.5} alaşımlarının kendilerini oluşturan metallerden daha sert yapıya sahip olmaktadırlar. Ni_{0.5}Au_{0.5} yapısına Pd eklendikten sonra yani alaşımlardaki %50'lik oran bozuldukça hacim modülü azalmakta madde yumuşamaktadır.

Şekil 4.13'te %5'lik Paladyum katkısının C_{11} sabitini dikkate değer seviyede arttırmıştır. Pd katkısı %10'a çıktığında C_{11} elastik sabiti $Ni_{0.5}Au_{0.5}$ alaşımının aldığı değerin altına düşmektedir. Bu durum başka etkenlerin sonucu da olabilir fakat daha önce söylendiği gibi $Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45}$ alaşımında yeni bir hafızalı alaşım noktası oluşmuş olabileceği anlaşılmıştır.

Şekil 4.17'de sabit sıcaklıkta Pd miktarının arttırılmasıyla yoğunluk değerlerinin yaklaşık parabolik olarak azaldığı izlenmektedir. Ancak bu yoğunluk azalmasına yalnız Pd miktarının artması değil, yüksek yoğunluk değerine sahip saf Au metalinin üçlü alaşımlarda katkısının azaltılmasının da etkili olduğu görülmektedir.

Şekil 4.18 ve Şekil 4.19'da örgü parametresi en yüksek olan malzemenin saf Au metali, örgü parametresi en düşük olan malzemenin saf Ni metali ve ayrıca saf Pd metalinin örgü sabitinin Ni metalinden daha büyüktür. Ancak yoğunluk analizinde Au'nun Pd'den ve Pd'nin Ni'den daha yoğun olduğu bulunmuştu. Au'nun daha yoğun olmasına rağmen hem Pd hem de Ni'den daha büyük örgü sabitine sahip olması, Au metalinin atom numarasının, dolayısıyla atomik yarıçapının diğer saf metallere göre daha büyük olması ile açıklanır. Bu durum Pd ve Ni arasında da geçerlidir. Örgü parametrelerinin sıcaklıkla parabolik olarak değişmesi yayınlanmış diğer çalışmalarla uygunluk göstermektedir.

Entalpi'den elde edilen sonuçlara bakıldığında, Ni saf metalinin en düşük entalpi değerine sahip olduğu görülmüştür. Buda Ni metalinin en zayıf bağlanma enerjisine sahip olduğunu doğrulamaktadır. Ayrıca Pd miktarının arttırılmasıyla alaşımlardaki bağlanma enerjisi arttırmaktadır.

Ortaya çıkan sonuçlara göre Pd'nin %10 ve daha az katkısının olduğu Ni_{0.5}Au_{0.5}, Pd_{0.05}Ni_{0.47}Au_{0.48}, Pd_{0.10}Ni_{0.45}Au_{0.45} alaşımlarının kendilerini oluşturan saf metallerden daha düşük sıcaklıkta eridiği görülmüştür. Bu üç alaşımın ötektik malzeme özelliği gösterdiği gözlenmiştir. Paladyum miktarının eklenmesi ötektiklik özelliğini bozmaktadır.

Bu çalışmanın devamı olarak;

- 1. Alaşımlardaki Pd oranları yükseltilerek her bir alaşımın özelliklerinde meydana gelen değişim incelenebilir.
- 2. Farklı hızlarda malzemeler soğutularak faz geçişleri ve bu fazlarda meydana gelen yapısal özellikler incelenebilir.
- 3. Alaşım eritilerek MD simülasyon yöntemiyle viskozite ve difüzyon katsayıları bulunabilir.
- 4. Bu alaşımlar deneysel yöntemlerle çalışılarak aranan özellikte yeni alaşımlar elde edilebilir.
- 5. Farklı çalışmalarda katkı atomunun yeri değiştirilerek diğer kombinasyonlarda araştırılabilir.

KAYNAKLAR

- [1] ÖZDAMAR K., Bilgisayar ile Benzetim yöntemleri (Benzetime Giriş), Anadolu Üniversitesi Yayınları, No.281, ESKİŞEHİR 1988.
- [2] EVANS, M., EVANS, G. J., COFFEY, W.T., GRIGOLINI P., "Molecular Dynamics and Theory of Broad Band Spectroscopy", Wiley Inc., New York, 1982.
- [3] GRUJICIC, M. and DANG, P., "Computer Simulation of Martensitic Transformation in Fe – Ni Face-Centered Cubic Alloys", Materials Science and Engineering, A(201): 194-204 1995.
- [4] CONG, H. R., BIAN, X. F., ZHANG, J. X. and LI, H., "Structure Properties of Cu- Ni Alloys at the Rapid Cooling Rate Using Embedded-Atom Method", Meterials Science and Engineering, A326: 343-347, 2002.
- [5] PARRİNELLO, M., RAHMAN, A., "Crystal structure and pail potentials" A molecular dynamics study, Phys. Rev. Lett., 45, No.11, 1196-1199, 1980.
- [6] ERCOLESSI F., "Sprenger Collage in Computational Physics", ICTP, Trieste, Italy,24-78, 1997.
- [7] RAPAPORT, D. C. "The Artof Molecular Dynamics Simulation", Cambridge Univ. Press., 8, 2002.
- [8] ÇORUH, A., TOMAK, M., ÇAĞIN, T., ULUDOĞAN, M., "Temperature dependent investigation of technological properties of Pd-Al noble metal alloys" BALKAN PHYSICS LETTERS, Bogazici University Press BPL, 15 (1), 151002, 2009.
- [9] ÇORUH, A., "Molecular Dynamics Investigation of the Dynamic Properties of Pd and Al metals, and their alloys" Doctorate Thesis, Middle East Technical University Graduate School of Natural and Applied Sciences, Ankara-Turkey, 2003.
- [10] ÇORUH, A., SARIBEK, Y., TOMAK, M., ÇAĞIN, T. "Structural properties of bulk Pd0.085Cu0.44Ag0.475 ternary alloy" SIXTH INTERNATIONAL CONFERENCE OF THE BALKAN PHYSICAL UNION. AIP Conference Proceedings, Volume 899, pp. 243-244, 2007.

- [11] SARIBEK Y., "Pd0.085Cu0.44Ag0.475 Alaşımının Katı Faz Fiziksel Özelliklerinin Moleküler Dinamik İncelenmesi" Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Universitesi 2007.
- [12] AYDIN G., "Au-Ag-Pd üçlü alaşımlarının mekanik ve termodinamik özelliklerinin Moleküler Dinamik incelenmesi" Yüksek Lisans Tezi,Sakarya Üniversitesi 2009.
- [13] ÇIPLAK Z., "Ni-Ag alaşımlarına Paladyum katkısının termodinamik ve mekaniksel özelliklere etkisinin Moleküler Dinamik incelenmesi" Yüksek lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi 2009.
- [14] KART, Ö.S., TOMAK, M., ULUDOĞAN M., ÇAĞIN, T., "Molecular Dynamics Studies on Glass Formation of Pd-Ni Alloys by Rapid Quenching", Turk J. Phys., 30, 319-327, 2006.
- [15] KART, H.H., ULUDOĞAN, M., ÇAĞIN, T., TOMAK, M., Thermodynamically and mechanical properties of Pd–Ag alloys, Computational Materials Science 32, 107–117, 2004.
- [16] QI, Y., ÇAĞIN, T., KIMURA,Y., Gooddard III, W. A., Molecular dynamics simulation of glass formation and crystallization in binary liquid metals; Cu-Ag and Cu-Ni.Phy.Rev.B,59,3527-3533 1999.
- [17] ÇAĞIN, T., DERELİ, G., ULUDOĞAN, M., TOMAK, M., Thermal and mechanical properties of some fcc transition metals Physical Rev. B, 3468-3473, 1999.
- [18] ÇAKMAK, S., ERTUNÇ, E., KARA, ÇAKMAKTEPE, S., Gömülmüş atom potansiyeli kullanarak Nikelin moleküler dinamik simülasyonu, S.D.Ü. Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 9, 2, 2004.
- [19] VIYENARD, G., H., GIBSON, J. B., GOLAND, A., N., Miligram, M., "Temperature Dependence of Elastic Contants of EAM of Metals", Phys. Rev., 120-1229, 1960.
- [20] KITTEL, C., "Introduction To Solid State Physics", Wiley, New York, 142-149, 1996.
- [21] FOLIES, S.M., Application of the embedded-atom method to liquid transition metals. Phys. Rev. B. Vol.32, No.6, pp.3409-3415, 1985.
- [22] ITAMI T., MUNEJIRI S., MASAKI, T., AOKI H., ISHII Y., KAMIYAMA T., SENDA Y., SHIMOJIO, F., HOSHINO, K., Structure of liquid Sn over a wide temperature range from neutron scattering experiments and first principal molecular dynamics simulation: A comparision to liquid Pb. Phys. Rev. B. Vol. 67,No. 064201 pp. 1-12, 2003.

- [23] KARIMI, M., STAPAY, G., KAPLAN, T., MOSTALLER, M., "Temprature dependence of the elastic constants on Ni: reliability of EAM in predicting thermal proporties", Modelling Simul. Mater. 2nd ed, Sci. Eng., England, 337-346, 1997.
- [24] W., H., MILLER, ED., Dynamics of Molecular Collisions, Parts A and B, Plenum, New York, 1976.
- [25] DAW, M.S., BASKES, M.I., "Embedded atom method: derivation and application to impurities, surfaces, and other defects in metals", Phys. Rev. B, 12: 6443-6453, 1984.
- [26] FINNIS, M. W. and SINCLAIR, J. E., "A Simple empirical N-body potential for transition metals", Philosophical Magazine A, 50(1): 45-55, 1984.
- [27] VOTER, A., F. and CHEN, S. P., "Accurate interatomic potentials for Ni, Al and Ni3Al", Mat. Res. Soc. Symp. Proc., Eds.; Siegel, R. W., Weertman, J. R., and Sinclair, R., Materials Rev. Secience, 82: 175-180, 1987.
- [28] SUTTON, A. P., CHEN, J., "Long-range Finnis-Sinclair potentials", Philos. Mag.Lett., 61: 139-146, 1990.
- [29] HAASEN, P., "Physical Metallurgy 2nd ed.", Cambridge Univ. Press, UK., 192-200, 1992.
- [30] PORTER, D.A., EASTERLING, K.E., "Phase Transformation In Metals And Alloys 1 2nd ed.", Press Padstow, UK., 57-62, 1992.
- [31] SWOPE, W.C., ANDERSEN, H.C., Phys. Rev. B 41, 7042, 1990.
- [32] ALDER, B. J. and WAINWRIGHT, T. E., "Temperature Dependent Lattice Mechanical Properties of some fcc transition Metals", Journal, Chem. Phys., 27-1207, 1957.
- [33] RAHMAN, A., "Embedded-Atom Method", Phys. Rev.A : 136–405, 1964.
- [34] PARRINELLO, M. and RAHMAN, A., "Polymorphic transitions in single crystals: a new molecular dynamics method", Journal Appl. Phys., 52(12): 7182–7190, 1981.
- [35] CARTWRIGHT, J. H. E. and PIRO, O. "The Dynamics of Runge-Kutta Methods." *Int. J.* Bifurcations Chaos 2, 427-449, 1992.
- [36] ASCHER, URI M.; Petzold, Linda Ruth. Computer methods for ordinary differential equations and differential-algebraic equations. SİAM, 1998.
- [37] WERLET, L., "Computer Expergiments on Classical Fluids. I. Thermodynamical Properties of Lennard-Jones Molecules", Physical Review, 159: 98, 1967.

- [39] GEAR, C.W., Numerical Initial Value Problems in Odrinary Differential Equations:Chapter 9, Prebtice Hall, Englewood Clifs, NJ, 1971.
- [40] RAHMAN A., "Correlations in the Motion of Atoms in Liquid Argon," Phys. Rev., 136 (2A), 405, 1964.
- [41] HOOVER, W.G., Molecular Dynamics, Lecture notes in Physics, (p-258) (Springer-Verlag. Berlin), 1986.
- [42] HOOVER, W.G., Computational Statistical Mechanics, Elsevier, Amsterdam, 1991.
- [43] ALLEN, M.P., DESLEY, D.J., Computer Simulation of Liquids, (Calerondon Press Oxford), 1997.
- [44] EVANS, D.J. and MORRIS, G., Statistical Mechanics of Nonequilibrium Liquids, Academic, New York, 1990.
- [45] ANDERSEN, H. C., CHEM, J., Phys. 72, 2384, 1980.
- [46] NOSÉ, S., Mol. Phys. 52, 255, 1984a.
- [47] NOSÉ, S., J. Chem. Phys. 81 511, 1984b.
- [48] HANSEN, J.P., MCDONALD, I.R., Theory of Simple Liquids, (Academic Press, London), 1986.
- [49] ADAMS, D.J., Chem. Phys. Lett. 62, 629, 1979.
- [50] ADAMS, D.J., Chem. Phys. Lett. 62, 629, 1979.
- [51] SUTTON, A.P., PETHICA, J.B., RAFAII-TABAR, H., NIEMINEN, J.A., Mechanical properties of metals at the nanometer scale in Electron theory in alloy design, Ed. Pettifor D.G. and Cottrell A.H., Institute of materials, The Alden Pres Ltd., Oxford, 191-233, 1992.
- [52] ÖZGEN, S., DURUK, E., Moleculer dynamics simulation of diffusionless phase transformation in quenched NiAl alloy model, J. Physics and Chemistry of Solids, 64, No.3, 459-464, 2003.
- [53] PARINELLO M., RAHMAN A., 1982, J. Chem. Phys. 76 2662; RAY J R
 1988 Comput. Phys. Rep. 8 109; RAY R., 1982 J. Aplle. Phys. 53 6441;
 WOLF R J., MANSOUR K A., LEE M W. and RAY J R 1992 Phys. Rev. B
 46 8027.

- [54] YUE Qi, ÇAĞIN T., KIMURA Y., GODDARD, W.A. III, Phys. Rev. B 59, 3527, 1999.
- [55] M. T. DOVE, Introduction to Lattice Dynamics, (Cambridge, New York), 1993.
- [56] ÇAĞIN, T., RAY, J.R., Phys. Rev. A 37, 247, 1988.
- [57] SIMMONS, G., WANG, H., Single Crystal Elastic Constants and Calculated Aggregate Properties: A Handbook, 2nd ed., MIT Press, Cambridge, MA, 1971.
- [58] LEE B.J., Shim J.H., M. I. Baskes, Phys. Rev. B 68, 144112, 2003.
- [59] PANDYA, C.V., et al., Physical B 307, 138-149, 2001.
- [60] ANTONOV, V.N., YU., V., MILMAN, V.V. NEMOSHKALENKO, A.V. ZHALKO-TITARENKO, Z., Phys. B: Condens. Matter 79, 223, 1990.
- [61] CLERI, F. and ROSATO, V., Phys. Rev. B 48, 22, 1993.
- [62] PAPANICOLAOU, N.I., CHAMATI, H., EVANGELAKIS, G.A., PAPACONSTANTOPOULOS, D.A., Computational Materials Science 27, 191-198, 2003.
- [63] RAZNJEVIC, K. Handbook of Thermodynamic Tablos and Charts, MC Graw Hill Company, 1976.
- [64] HODDESON, L., HENRIKSEN, P.W., MEADE, R.A., WESTFALL, C., Critical Assembly-A Technical History of Los Alamos during the Oppenheimer Years 1993-1995. Cambridge University Press, 1993.
- [65] PEARSON, W.B., A Handbook of Lattice Spacings and Structures of Metals and Alloys, Pergamon, Oxford, 1967.
- [66] Dwight E. Gray, coordinating editor, 'American Institute of Physic Handbook, third edition, McGraw-Hill, Inc, USA 1972.
- [67] BRAIN, I., Thermochemical data of pure substance, Weinheim, germany: VCH, 1989.
- [68] JIN-SHYONG, L., CHIEN-CHON, C., WEI-GUANG D. E., Tzeng-Feng Liu journal of materials processing technology 206, 425–430, 2008.
- [69] BORISOV, D. B., et. al., Powder Metallurgy and Metal Ceramics, Vol. 46, Nos. 3-4, 2007.

- [70] WANG, et al., "Application of Au-Sn Eutectic Bonding in Hermetic Radio-Frequency Microelectromechanical System Wafer LevelPackaging", Journal of Electronic Materials, 2006.
- [71] GRUMMONA, D. S., SHAWB, J. A., FOLTZ, J., Materials Science and Engineering A 438–440, 1113–1118, 2006.

ÖZGEÇMİŞ

Hasan Karagöz, 01.10.1985'de Zonguldak'ta doğdu. İlk, orta ve lise eğitimini Zonguldak'ta tamamladı. 2003 yılında Kilimli Süper Lisesinden mezun oldu. Aynı yıl Karadeniz Teknik Üniversite Fizik bölümünü kazandı. 2004 yılında Uludağ Üniversitesi fizik bölümüne yatay geçiş yaptı. 2007 yılında Fizik Bölüm ikincisi olarak fizik bölümünü başarıyla tamamlamıştır. Aynı yıl Sakarya Üniversitesi Fizik bölümü Katıhal Fiziği anabilim dalında yüksek lisans öğrenimine başladı. Halen aynı bölümde öğretimine devam etmektedir.